

Sveriges Riksdags Beslut

å det i Stockholm hållna lagtima riksmöte, som började den
15 januari och slutade den 26 maj 1909.

Vi efterskrifna, Svenska Folkets valda ombud, göra veterligt: att, på grund af § 49 regeringsformen och § 2 riksdagsordningen, vi den 15 sistlidne januari, under Hans Maj:t Konung Gustaf V:s andra regeringsår, oss här i Stockholm infunnit.

Efter att öfver vårt arbete hafva nedkallat Guds välsignelse hafve vi den 16 i nämnda månad å rikssalen sammanträdt och fått emottaga berättelse om hvad sedan sistförflutna lagtima riksdag i rikets styrelse sig tilldragit, äfvensom Kungl. Maj:ts proposition angående statsverkets tillstånd och behof; och hafve vi, efter föregångna öfverläggningar dels om de ämnen, i hvilka Kungl. Maj:t till oss aflåtit propositioner eller skrivelser, dels ock rörande frågor, som blifvit hos Riksdagen väckta, stannat uti följande beslut.

§ 1.

Vid företagen pröfning af de till slutligt afgörande vid innevarande Riksdag hvilande förslag till ändrad lydelse af rikets grundlagar, hafve vi, såsom inhämtas af vår skrifvelse till Kungl. Maj:t den 27 februari för vår del godkänt och antagit förslag:

- 1:o) om ändrad lydelse af §§ 39, 41, 42 och 43 regeringsformen;
- 2:o) om ändrad lydelse af § 1 mom. 10, § 3 mom. 7, § 4 mom. 1, 2 och 4 tryckfrihetsförordningen äfvensom till införande i sistnämnda § af ett tillagdt mom. 12;
- 3:o) om ändrad lydelse af § 28 mom. 1 regeringsformen;
- 4:o) om ändrad lydelse af §§ 31, 49 och 53 regeringsformen samt §§ 6 till och med 23, 25, 28 och 38 riksdagsordningen så ock till öfvergångsstadgande i riksdagsordningen;

5:o) om ändrad lydelse af §§ 7, 9, 11, 12, 28, 32, 33, 86 och 105 regeringsformen samt § 38 mom. 2 riksdagsordningen;

6:o) om ändrad lydelse af §§ 17, 18, 19, 21, 22, 23, 25, 26, 34, 87, 99, 101, 102, 103, 104 och 106 regeringsformen, §§ 11, 43, 54 och 69 riksdagsordningen samt § 2

4:o tryckfrihetsförordningen;

7:o) om ändrad lydelse af § 30 regeringsformen;

8:o) om ändrad lydelse af § 4 mom. 9 och § 5 mom. 10 tryckfrihetsförordningen äfvensom till införande i förstnämnda § af tillagda mom. 13 och 14;

9:o) om tillägg till § 2 4:o tryckfrihetsförordningen att däri införas näst efter stadgandena om själfdeklarationer;

10:o) om förslag till öfvergångsstadgande i riksdagsordningen;

11:o) om ändrad lydelse af § 53 regeringsformen samt §§ 37, 38, 45, 50, 75 och 78 riksdagsordningen; samt

12:o) om ändrad lydelse af §§ 53, 69 och 87 regeringsformen samt §§ 37, 38, 39, 41 till och med 45 och 55 riksdagsordningen.

Sedan Kungl. Maj:t godkänt ofvannämnda förslag till förändringar i rikets grundlagar så ock till öfvergångsstadgande i riksdagsordningen, komma nedan angifna §§ i samma lagar och berörda öfvergångsstadgande att erhålla följande förändrade lydelse, nämligen:

Regeringsformen.

§ 7.

Alla regeringsärenden, med undantag af sådana, som i 15 § omförmälas, skola inför Konungen i statsrådet föredragas och där afgöras.

§ 9.

Uti alla — — — — — protokoll föras. Där rikets säkerhet eller eljest synnerligen viktiga skäl kräfva hemlighållande af mål, som angår rikets förhållande till främmande makt, skall öfver målet föras särskildt protokoll.

Statsrådets tillstädesvarande — — — — — beslut fatta.

§ 11.

I mål, som angå rikets förhållande till främmande makter, skola alla meddelanden till främmande makt eller Konungens sändebud i utlandet, utan afseende å ärendets beskaffenhet, ske genom ministern för utrikes ärendena.

§ 12.

Konungen äger att i afhandlingar och förbund med främmande makter ingå, sedan statsrådet däröfver blifvit hört.

§ 17.

1:o. Konungens domsrätt skall uppdragas minst tolf af Honom utnämnda, lagkunniga män, hvilka fullgjort hvad författningarna föreskrifva dem, som uti domareämbeten må nyttjas, samt i sådana värf ådagalagt insikt, erfarenhet och redlighet. De kallas justitieråd och utgöra Konungens högsta domstol. Deras antal må ej ökas utöfver tolf, såvida ej Konungen och Riksdagen, i den ordning 87 § 1 mom. stadgar, besluta, att högsta domstolen skall på afdelningar arbeta; och varde, i sådant fall, såväl justitierådens antal med iakttagande af hvad ofvan är sagdt som ärendenas fördelning mellan afdelningarna i samma ordning bestämda.

2:o. Konungens rätt att pröfva och afgöra besvär, som jämlikt författningarna må hos Konungen fullföljas i statsdepartementen, skall i den omfattning, som bestämmes i särskild lag, stiftad af Konungen och Riksdagen samfällt enligt den i 87 § 1 mom. stadgade ordning, uppdragas minst sju af Konungen utnämnda män, som förvaltad civil beställning samt däruti ådagalagt insikt, erfarenhet och redlighet. De kallas regeringsråd och utgöra Konungens regeringsrätt. Minst två tredjedelar af hela antalet regeringsråd skola hafva fullgjort hvad författningarna föreskrifva dem, som uti domareämbeten må nyttjas.

Närmare bestämmelser om regeringsrättens sammansättning och tjänstgöring meddelas i oförmälda lag.

§ 18.

Regeringsrätten tillkommer det äfven att, i mål af beskaffenhet att kunna tillhöra dess slutliga pröfning, upptaga och afgöra alla ansökningar, att Konungen må bryta dom åter, som vunnit laga kraft, eller återställa laga tid, som försuten är. Alla öfriga sådana ansökningar skola af högsta domstolen afgöras.

§ 19.

Inkomma till Konungen ifrån domstolar och ämbetsmän förfrågningar om lagens rätta mening i sådana fall, som till domares åtgärd höra, äge högsta domstolen att de sålunda sökta förklaringar gifva.

§ 21.

Tre ledamöter af högsta domstolen och en af regeringsrättens lagfarna ledamöter skola tillsammans utgöra Konungens lagråd.

Lagrådet tillkommer att afgifva utlåtande öfver de förslag till stiftande, upphäfvande, ändring eller förklaring af lagar eller författningar, hvilka för sådant ändamål blifva af Konungen öfverlämnade. Där så pröfvas nödigt, må Konungen för visst ärende till ledamot af lagrådet ytterligare förordna en för insikt, erfarenhet och redlighet känd man.

Närmare bestämmelser om tjänstgöringen i lagrådet meddelas i särskild, af Konungen och Riksdagen jämlikt 87 § 1 mom. gemensamt beslutad lag.

§ 22.

1:o. Uti högsta domstolen — — — — — 87 § 1 mom. stadgar.
2:o. I regeringsrätten kunna mål prövas och afgöras af fem ledamöter, så ock af fyra, där tre af dem äro om slutet ense.

§ 23.

Alla högsta domstolens och regeringsrättens beslut utfärdas i Konungens namn och med Dess höga underskrift eller under Dess sekret.

§ 25.

Till föredragning och afgörande i regeringsrätten skola ärendena beredas i det departement, hvartill de, enligt den i 6 § omförmälda fördelning, höra.

§ 26.

Konungen äger — — — — — förverkadt gods. Öfver ansökningar därom höre Konungen dock regeringsrätten, beträffande mål af beskaffenhet att kunna tillhöra dess slutliga pröfning, men i andra mål högsta domstolen; och fatte Konungen Sina beslut uti statsrådet. På den brottslige — — — blifvit dömd.

§ 28.

Konungen äger att i statsrådet utnämna och befordra infödde svenske män till alla de ämbeten och tjänster, högre och lägre, hvilka äro af den egenskap, att Konungen fullmakter därå utfärdar, dock böra vederbörande förut med förslag hafva inkommit, där sådana hittills ägt rum. Till lärarebefattningar vid statens läroanstalter, de teologiska läretjänsterna vid universiteterna likväl undantagna, till andra beställningar vid inrättningar för vetenskap, slöjd eller skön konst samt till läkarebefattningar må i den ordning, som ofvan sagts, och med tillämpning af grunder, som af Konungen och Riksdagen godkänts, kunna utnännas och befordras äfven infödda svenska kvinnor. Konungen vare ock obetaget, att, efter vederbörandes hörande, eller uppå deras framställning, till lärarebefattningar vid universiteterna, de teologiska läretjänsterna likväl undantagna, såsom ock till lärare- och andra beställningar vid andra inrättningar för vetenskap, slöjd eller skön konst, äfvensom till läkarebefattningar, kalla och befordra äfven utländske män af utmärkt förtjänst, de där den rena evangeliska läran bekänna. Likaledes må Konungen kunna uti militära ämbeten nyttja utländske män af sällsynt skicklighet men icke till kommandanter i fästningarne. Till konsul må ock utländsk man nämnas, där lön ej är med befattningen förenad. Konungen fäste — — — — — departementet höra.

§ 30.

Om tillsättning af prästerliga tjänster i församlingarna och den rätt, som därvid tillkommer Konungen och församlingarna, stadgas i särskild lag, stiftad i den ordning 87 § 2 mom. föreskrifver.

§ 31.

Till borgmästaretjänst i stad äge där bosatta och i stadens allmänna angelägenheter röstberättigade män att föreslå tre behörige personer, då Konungen en af dem utnämne. På lika sätt förhållas med rådmans- och magistratssekreteraresysslorna i Stockholm.

§ 32.

Enär sådana sysslor, hvartill förslag blifvit upprättade, skola af Konungen bortgifvas, böra statsrådets ledamöter yttra sig öfver de sökandes skicklighet och förtjänster. Äge de äfven rätt att emot Konungens utnämningar till andra tjänster och ämbeten underdåniga påminnelser göra.

§ 33.

Konungen äger att genom naturalisation till svensk medborgare upptaga utländsk man i den ordning och under de villkor, som bestämmas genom särskild lag, stiftad i den ordning 87 § 1 mom. stadgar. Sålunda naturaliserad utlänning njute samma rättigheter och förmåner som infödd svensk man, dock utan att kunna till ledamot af statsrådet utnämnas.

§ 34.

Statsministern och — — — — — däraf uppbära. Justitieråd eller regeringsråd må ej tillika annat ämbete innehafva eller utöfva.

§ 39.

Vill Konungen utrikes resa, meddele Han statsrådet in pleno denna sin föresats och inhämta dess tankar däröfver, på sätt 9 § omtalar. Besluter Konungen därefter sådan resa och den verkställer, befatte sig ej med rikets styrelse eller utöfve den konungsliga makten, så länge Han utrikes vistas, utan föres riksstyrelsen under Konungens frånvaro, i Hans namn, af den till tronföljden närmast berättigade prins, om han uppnått den ålder, som i 41 § sägs. Han styre — — — — — därtill förordnar.

Är den till tronföljden närmast berättigade prins af sjukdom eller af utrikes vistande hindrad att riksstyrelsen utöfva, då styre såsom regent i Konungens namn med nu sagda befogenhet den af tronföljarens bröstarfvingar, som är till tronen närmast berättigad, för så vidt han uppnått den i 41 § stadgade ålder och hinder af ofvannämnda beskaffenhet för honom ej möter

Finnes ej prins, som, efter hvad nu är stadgadt, må utöfva riksstyrelsen, före statsrådet styrelsen med samma makt som regent.

Huru förhållas — — — — — 91 § stadgadt.

§ 41.

Konung vare myndig vid fyllda aderton år. Lag samma vare för den till tronföljden närmast berättigade prins och den af hans bröstarfvingar, som efter honom är till tronen närmast berättigad. Dör konung — — — ovillkorlig efterlefnad.

§ 42.

Skulle den olyckan — — — — — regeringen tillträdt.

Uti alla de fall, då enligt denna och föregående tre §§ riksstyrelsen föres af statsrådet, skola dess samtliga ledamöter, där de icke äga laga förfall, vara närvarande och rösta.

§ 43.

Går Konungen i fält, eller till aflägsna inrikes orter reser, förordne tre ledamöter af statsrådet, under den ordförande, som Han, antingen ibland prinsar af sitt hus eller ibland statsrådets ledamöter, särskildt nämner, att föra regeringen i de mål Konungen föreskrifver. Med de mål — — — — — 8 § stadgar.

Hvad nu — — — — — honom utöfvas.

§ 49.

Riksdagen representerar — — — — — hädanefter Riksdagen. Den fördelas i två kamrar, hvilkas ledamöter väljas på sätt riksdagsordningen och särskild af Konungen och Riksdagen gemensamt stiftad lag stadga. Kamrarna äga — — — — — sammankalla.

Hos urtima — — — — — oskiljaktigt sammanhang.

§ 53.

Lagtima Riksdag skall för ärendenas beredning tillsätta dessa utskott: ett konstitutionsutskott, ett statsutskott, ett bevillningsutskott, ett bankoutskott, ett lagutskott samt ett jordbruksutskott med den sammansättning och de uppgifter, som i riksdagsordningen bestämmas.

Å urtima — — — — — ärenden.

§ 69.

Då vederbörande utskotts förslag rörande antingen statens reglerande eller bevillingens därefter lämpade hela belopp, eller hvad till riksgäldskontorets utgifter och inkomster hörer, eller grunderna för riksgäldskontorets styrelse och förvaltning, till pröfning hos Riksdagen förehafves, gälle hvad angående behandlingen af ut-

last, vare justitieombudsmannen pliktig, äfvensom Konungens justitiekansler berättigad, att vid den rikets domstol, som här nedanföre bestämmes, den felaktige under tilltal ställa, samt till ansvar efter rikets lag befordra.

§ 102.

Denna domstol, som riksrätt kallas, skall i sådant fall bestå af presidenten uti Konungens och rikets Svea hofrätt, hvilken däruti före ordet, presidenterna uti alla rikets kollegier, vid tilltal emot högsta domstolen fyra de äldsta regeringsråd, men, när regeringsrätten är tilltalad, fyra de äldsta justitieråd, äfvensom, i båda fallen, högste befälhafvaren öfver de i hufvudstaden tjänstgörande trupper, högste närvarande befälhafvaren för den vid hufvudstaden förlagda delen af flottan, tvenne de äldsta råd i Svea hofrätt och det äldsta råd i hvarje af rikets kollegier. Då antingen justitiekansleren eller justitieombudsmannen finner sig befogad att högsta domstolen eller regeringsrätten samfällt eller särskilda enderas ledamöter inför riksrätten tilltala, äske han hos presidenten i Konungens och rikets Svea hofrätt, såsom riksrättens ordförande, laglig kallelse å den eller dem, som skola tilltalas. Presidenten — — — — — i rikets tjänst.

§ 103.

Lagtima Riksdag skall hvart tredje år, på sätt riksdagsordningen stadgar, tillsätta en nämnd, som äge att döma, huruvida högsta domstolens och regeringsrättens samtliga ledamöter gjort sig förtjänta att i deras viktiga kall bibehållas, eller om vissa af dem, utan bevisligen begångna fel och brott, hvarom föregående § handlar, likväl kunde anses böra från detta kall skiljas. Beslutar denna nämnd efter omröstning i den ordning, som i riksdagsordningen sägs, att någon eller några af högsta domstolens eller regeringsrättens ledamöter skola anses vara ifrån Riksdagens förtroende uteslutne, blifve han eller de därefter af Konungen, hos hvilken Riksdagen skall härom göra anmälan, ifrån ämbetet genom nådigt afsked skilde. Dock tillägg — — — — — halfva belopp.

§ 104.

Ej må Riksdagen ingå i någon särskild pröfning af högsta domstolens eller regeringsrättens beslut, eller någon allmän öfverläggning därom uti nämnden förefalla.

§ 105.

Lagtima Riksdags konstitutionsutskott äge att äska de protokoll, som uti statsrådet blifvit förda, dock att sådant särskildt protokoll, hvarom i 9 § förmåles, och protokoll i kommandomål må kunna fordras endast i det, som rör allmänt kända och af utskottet uppgifna händelser.

§ 106.

Finner utskottet af dessa protokoll, att någon statsrådets ledamot, eller någon för tillfället förordnad föredragande, eller den ämbetsman, som i kommandomål Konungen råd gifvit, uppenbarligen handlat emot rikets grundlag eller allmän lag, eller tillstyrkt någon öfverträdelse däraf, eller underlåtit att göra föreställningar emot sådan öfverträdelse, eller den vållat och befrämjat genom uppsåtligt fördöljande af någon upplysning, eller att den föredragande underlåtit att, i de fall, som 38 § af denna regeringsform förutsätter, sin kontrasignation å ett Konungens beslut vägra, då skall konstitutionsutskottet ställa en sådan under tilltal af justitieombudsmannen inför riksätten, och gånge härmed som i 101 och 102 §§ om tilltal emot regeringsrätten föreskrifves. Då statsrådets ledamöter — — — — —
— — — — — fastställd varder.

Riksdagsordningen.

Kamrarnas bildande.

a) Första Kammarern.

§ 6.

1. Första Kammarerns ledamöter skola till ett antal af etthundra femtio utses af landstingen och stadsfullmäktige i de städer, som ej i landsting deltaga. Valet gäller för en tid af sex år, räknade från och med januari månads början året näst efter det, under hvilket valet skett.

2. Hvarje landstingsområde — — — — — folkmängd.

3. För valkrets — — — — — riksdagsman.

4. Därest det antal — — — — — en riksdagsman.

5. Det antal — — — — — riksdagsmannakallet.

6. Upphör stad att i landsting deltaga, inträder stadens rätt att utse riksdagsman, då, enligt 7 § 2 eller 3 mom., nytt val skall ske inom den valkrets, staden förut tillhört. Är ej, då stadens rätt att välja inträder, riksdagsmännens antal för staden af Konungen bestämdt, skall en af valkretsens platser tillkomma staden.

7. Äro icke — — — — — riksgäldskontoret.

§ 7.

1. Valkretsarna indelas i sex grupper. Denna indelning fastställas i vallagen. Är stad, som i 6 § 6 mom. sägs, berättigad att utse riksdagsman, skall staden tillhöra samma grupp som det landstingsområde, hvori staden förut ingått.

2. Hvarje år skall inom en af de i 1 mom. nämnda grupper förrättas val för

nästföljande sexårsperiod. Hvilken ordning härvid skall mellan grupperna iakttagas, därom stadgas i vallagen. Val verkställles af landsting vid lagtima möte och af stadsfullmäktige vid sammanträde under september månad.

3. Har Konungen förordnat om nya val i hela riket, förrättas sådant val i hvarje valkrets för tiden intill utgången af den sexårsperiod, för hvilken val senast hållits inom den grupp, valkretsen tillhör.

4. Har i en valkrets riksdagsman afgått före sexårsperiodens slut, och är ej annan valkrets, till följd af ny bestämmelse om riksdagsmännens antal för de särskilda valkretsarna, berättigad till den lediga platsen, fylles ledigheten på sätt i vallagen sägs. Skall ledigheten fyllas genom nytt val, verkställles sådant för den återstående tiden.

5. Skall plats, när sexårsperioden för en valkrets tilländalupit, öfvergå från denna till valkrets inom annan grupp, varde under sjätte året af sagda period, å tid, som i 2 mom. sägs, inom sistnämnda valkrets nytt val anställdt för det eller de år, som återstå af löpande sexårsperiod för samma valkrets.

6. Har i en valkrets riksdagsman afgått före sexårsperiodens slut, och är annan valkrets berättigad till den lediga platsen, varde i sistnämnda valkrets nytt val anställdt för tid, som i 3 mom. afses; dock att, där platsen jämlikt 2 eller 5 mom. redan är tillsatt för tid efter löpande året, det val, som för ledighetens fyllande hålles, skall gälla allenast till årets slut.

7. Landsting sammanträder för riksdagsmannaval, där så erfordras, till urtima möte.

§ 8.

Valen till Första kammaren äro proportionella, där två eller flera riksdagsmän skola utses.

Närmare bestämmelser om valen meddelas i vallagen.

§ 9.

Till ledamöter i Första Kammaren kunna endast väljas män, som uppnått trettiofem års ålder samt äga och minst tre år näst före valet ägt fastighet till taxeringsvärde, ej understigande femtiotusen riksdaler, eller ock till staten skatta samt under tid, som nyss är sagd, skattat för minst tretusen riksdaler årlig inkomst. Kommer riksdagsman — — — — — sin befattning.

§ 10.

För en hvar, som blifvit till ledamot i Första Kammaren utsedd, skall, på sätt i vallagen närmare stadgas, fullmakt ofördröjligen utfärdas i två exemplar, af hvilka det ena öfverlämnas åt den valde och det andra insändes till justitiedepartementet.

§ 11.

Är någon missnöjd med val till riksdagsman i Första Kammaren, må han däröfver hos Konungen anföra underdåniga besvär. Han äger för sådant ändamål hos vederbörande protokollsförare äska behörigt protokollsutdrag, hvilket inom högst två dagar därefter bör till klaganden utlämnas; och skall han, vid förlust af talan, sina till Konungen ställda besvär, sist inom en månad efter valförrättningens slut, ingifva till Konungens befallningshafvande, som genom kungörelse, hvilken i allmänna tidningarna införes, utsätter viss kort tid, inom hvilken underdånig förklaring må öfver besvären till Konungens befallningshafvande aflämnas. Sedan den tid tilländagått, har Konungens befallningshafvande att besvärshandlingarna jämte de förklaringar, som må hafva inkommit, ofördröjligen till Konungen insända, för att i Dess regeringsrätt skyndsamt föredragas och afgöras.

§ 12.

Hvarje ledamot af Första Kammaren åtnjuter af statsmedel ersättning för resekostnad till och från Riksdagen samt arfvode af ett tusen två hundra riksdaler för hvarje lagtima riksdag; dock att, när antingen Konungen upplöser Riksdag, innan den varit fyra månader tillsammans, eller ledamot af kammaren eljest afgår från sin befattning under Riksdagen, innan så lång tid af dess sammanträde förflutit, eller Riksdagen sammanträder i följd däraf att Konungen, med upplösande af Riksdag, förordnat om nya val, så ock under urtima Riksdag, kammarens ledamot undfår, jämte resekostnadsersättning, i dagtraktamente tio riksdaler, hvilket dock ej må öfverstiga sammanlagdt ett tusen två hundra riksdaler.

Den ledamot af kammaren, som icke i rätt tid vid Riksdagen sig inställer, skall för hvarje dag han uteblifver vara förlustig tio riksdaler af arfvodet.

Vill ledamot af kammaren befattningen sig afsäga, äger han det göra vid valtillfället eller sedermera, mellan riksdagar, hos Konungens befallningshafvande.

b) *Andra Kammaren.*

§ 13.

Andra Kammarens ledamöter skola till ett antal af tvåhundra trettio väljas för en tid af tre år, räknade från och med januari månads början året näst efter det, under hvilket valet skett.

§ 14.

1. Hvert och ett af rikets län så ock Stockholms stad utgör en eller flera valkretsar.

2. Stad, som utgör del af län, skall, där stadens folkmängd vid början af andra året inom en treårsperiod uppgår till eller öfverstiger tre tvåhundra trettion-

delar af rikets folkmängd, utgöra en valkrets i fråga om val, som afser tid efter periodens utgång; dock må stad, hvars folkmängd utgör minst sex tvåhundra-trettiondelar af rikets folkmängd, kunna delas i valkretsar.

Inträffar vid början af andra året inom en treårsperiod, att i stad, som utgör en valkrets, folkmängden ej längre uppgår till en nittiondel af rikets folkmängd, skall staden icke vidare bilda egen valkrets.

3. Rikets indelning i valkretsar innehålles i vallagen.

§ 15.

1. I hvarje valkrets väljes, efter folkmängden vid början af andra året näst öfre den treårsperiod, för hvilken valen gälla, en riksdagsman för hvarje fullt tal, motsvarande en tvåhundra-trettiondel af rikets folkmängd.

2. För valkrets, hvars folkmängd ej uppgår till fullt tre tvåhundra-trettiondelar af rikets folkmängd, väljas dock tre riksdagsmän.

3. Därest det antal riksdagsmän, som med tillämpning af stadgandena i 1 och 2 mom. bör utses, icke uppgår till tvåhundra-trettio, skola, för ernående af detta antal, de valkretsar, hvilkas folkmängd mest öfverskjuter de tal, som enligt 1 mom. äro bestämmande för riksdagsmännens antal inom valkretsarna, hvar för sig i ordning efter öfverskottens storlek vara berättigade att välja ytterligare en riksdagsman. Äro öfverskottstalen lika för två eller flera valkretsar, afgöres, där så är nödigt, företrädet genom lottning på sätt i 6 § 7 mom. är stadgadt.

4. Det antal riksdagsmän, hvarje valkrets enligt ofvan angifna grunder äger utse, fastställes för hvarje treårsperiod af Konungen.

§ 16.

Valrätt tillkommer en hvar välfrejdad svensk man från och med kalenderåret näst efter det, hvarunder han uppnått tjugufyra års ålder, dock ej

a) den, som står under förmynderskap eller är i konkurstillstånd;

b) den, som häftar för understöd, hvilket under löpande eller sistförflutna kalenderåret af fattigvårdssamhälle tilldelats honom själf, hans hustru eller minderåriga barn;

c) den, som icke erlagt de honom påförda utskylder till stat och kommun, hvilka förfallit till betalning under de tre sistförflutna kalenderåren;

d) värnpliktig, som icke fullgjort de honom till och med utgången af sistförflutna kalenderåret åliggande värnpliktsöfningar.

Till efterrättelse vid val skall finnas röstlängd; och skall, på sätt i vallagen finnes närmare bestämdt, valrätten grundas på förhållandena vid tiden för röstlängdens tillkomst, ändå att förändring före valet inträffar.

§ 17.

1. Val till riksdagsmän i Andra Kammaren verkställas under september månad året näst före början af de tre år, för hvilka valen gälla.

2. Förordnar Konungen om nya val, förrättas dessa ofördröjligen för den tid, som återstår af treårsperioden.

3. Afgår riksdagsman innan den tid, för hvilken han blifvit vald, tilländalupit, fylles ledigheten på sätt i vallagen sägs. Skall ledigheten fyllas genom nytt val, verkställas sådant ofördröjligen för den återstående tiden.

§ 18.

Valen till Andra Kammaren äro omedelbara och, där två eller flera riksdagsmän skola utses, proportionella. Vid dessa val tillkommer hvarje röstande lika röst.

Närmare bestämmelser om valen meddelas i vallagen.

§ 19.

Till ledamot i Andra Kammaren kan endast utses man, som äger valrätt inom valkretsen, eller, där fråga är om stad, bestående af flera valkretsar, inom någon af dessa.

§ 20.

För en hvar, som blifvit utsedd till ledamot i Andra Kammaren, skall, på sätt i vallagen närmare stadgas, fullmakt ofördröjligen utfärdas i två exemplar, af hvilka det ena öfverlämnas åt den valde och det andra insändes till justitiedepartementet.

§ 21.

Riksdagsman, som — — — — — lagtima riksdagar.

Afsägelse af riksdagsmannauppdrag, ehvad den göres vid valtillfälle eller efteråt, mellan riksdagar, pröfvas af Konungens befallningshafvande.

§ 22.

Är någon missnöjd med val till riksdagsman i Andra Kammaren, eller vill någon klaga öfver beslut, hvarigenom af honom gjord afsägelse af riksdagsmannauppdrag ej blifvit godkänd, må han däröfver hos Konungen anföra besvär. För sådant ändamål äger klaganden hos Konungens befallningshafvande äska behörigt protokollsutdrag, hvilket inom högst tre dagar därefter bör till klaganden utlämnas; och skall han, vid förlust af talan, sist inom tio dagar efter valförrättningens slut eller, där afsägelse skett senare än vid valtillfälle, efter erhållen del af Konungens befallningshafvandes beslut sina till Konungen ställda besvär ingifva till befallningshafvanden, som, på sätt i 11 § stadgas, lämnar vederbörande tillfälle att sig förklara. Sedan den för förklarings afgifvande bestämda tid tilländalupit, har

Konungens befallningshafvande att besvären jämte alla målet rörande handlingar ofördröjligen till Konungen insända, hvarefter med målet vidare så förhålles, som i 11 § sägs.

§ 23.

Hvarje ledamot af Andra Kammaren åtnjuter af statsmedel resekostnadsersättning samt arfvode eller dagtraktamente, enligt hvad i 12 § är i fråga om Första Kammaren stadgadt.

Den ledamot — — — — — af arfvodet.

§ 25.

Riksdagsmannaval förrättas med slutna sedlar. Äro valsedlar till större antal än hälften ogilla, varde nytt val anställdt.

§ 28.

1. Hos Konungen göres af hvardera kammaren anmälan om de ledigheter inom kammaren, hvilka skola under samma eller innan nästa riksdag fyllas, hvarefter Konungen anbefaller Dess befallningshafvande föranstalta, att riksdagsmän utses i de afgångnes ställe.

2. Om mellan riksdagar ledighet i någondera kammaren genom ledamots afgång uppstår, åligger Konungens befallningshafvande, när den afgångne tillhört Andra Kammaren, att så förfara, som i 1 mom. är sagdt; och, då den afgångne varit ledamot af Första Kammaren, att om ledigheten göra anmälan hos Konungen, som förordnar om ledighetens fyllande.

§ 37.

1. Å hvarje lagtima riksdag skola, inom sex dagar efter dess öppnande, till sättas: ett konstitutionsutskott, ett statsutskott, ett bevillningsutskott, ett bankoutskott, ett lagutskott samt ett jordbruksutskott. Dessa Riksdagens ständiga utskott skola bestå: konstitutionsutskottet af tjugu, statsutskottet af tjugufyra, bevillningsutskottet af tjugu, bankoutskottet af sexton, lagutskottet af sexton, samt jordbruksutskottet af sexton ledamöter, hvilka hvardera kammaren till halfva antalet inom sig väljer; ankommande på kamrarnas sammanstående beslut att, när sådant finnes vara af nöden, tillsätta särskildt utskott för upptagande af frågor, som tillhöra ständigt utskotts behandling, så ock att, därest utskott anmäler behof af förstärkning i ledamöternas antal, sådant bevilja.

2. Hvardera kammaren äger ock inom sig utse suppleanter att, när utskottsledamöter afgå eller få förfall, i deras ställe inträda.

3. Därest i någondera kammaren fråga väckes, som icke tillhör förenämnda utskotts behandling, men är af beskaffenhet att utskotts yttrande däröfver erfordras, skall för afgifvande af utlåtande och förslag i frågan ett tillfälligt utskott, be-

stående af så många ledamöter, som kammaren nödigt aktar, inom kammaren tillättas.

4. Å urtima — — — — — ärenden.

5. Valen till utskott äro proportionella, där två eller flere personer skola utses. Närmare bestämmelser om valsättet meddelas i särskild af Konungen och Riksdagen samfällt beslutad stadga.

§ 38.

1. Konstitutionsutskottet tillkommer att granska rikets grundlagar och vallagen äfvensom stadgan om val till Riksdagens utskott samt att hos Riksdagen föreslå de ändringar däruti, dem utskottet anser högst nödiga eller nyttiga och möjliga att verkställa, så ock att meddela utlåtande öfver de från kamrarna till utskottet hänvisade grundlags- och vallagsfrågor samt frågor rörande omförmälda stadga.

2. Utskottet skall vidare meddela utlåtanden och afgifva förslag i anledning af dit hänvisade frågor angående stiftande, ändring, förklaring eller upphäfvande af lagar och författningar rörande statsrådets ansvarighet, om förvärfvande och förlust af medborgarrätt, om rikets vapen och flagga och om allmänt kyrkomöte, så ock af kommunallagarna.

3. Utskottet åligger ock att äska de i statsrådet förda protokoll, dock att sådant särskildt protokoll, hvarom i 9 § regeringsformen förmäles, och protokoll i kommandomål kunna fordras endast i hvad som rör allmänt kända och af utskottet uppgifna händelser. Om utskottets rätt och plikt att, efter granskning af dessa protokoll, hos Riksdagen anmäla de anmärkningar, hvartill denna granskning funnits föranleda, eller eljest vidtaga den med anledning af gjord anmärkning erforderliga åtgärd, så ock att, när af riksdagsman eller af annat utskott än konstitutionsutskottet fråga blifvit väckt, att statsrådet eller någon dess ledamot eller föredragande sitt ämbete på obehörigt sätt utöfvat, däröfver, före frågans afgörande af Riksdagen, afgifva yttrande, därom är i regeringsformen stadgadt.

4. Utskottet tillkommer jämväl att, då olika meningar mellan kamrarna uppstå, till hvilket utskott uppkomna frågor och ämnen böra hänvisas, därom besluta, så ock att skilja mellan kammare och dess talman, då den senare vägrar proposition.

§ 39.

1. Statsutskottet, som skall undfå del af Konungens angående statsverkets tillstånd och behof till Riksdagen afåtna proposition och äga tillgång till alla statsverkets räkenskaper och handlingar, åligger att, i den mån det icke gäller jordbruksärenden eller pensions- och indragningsstaterna, granska, utreda och uppgifva statsverkets tillstånd och förvaltning samt föreslå hvad till fyllandet af dess behof erfordras, hvarvid nödiga indragningar och besparingar böra iakttagas, så ock att föreslå beloppet af de summor, hvilka, jämlikt 63 § regeringsformen, skola för

särskilda händelser afsättas, och att uppgifva huru mycket bör genom bevillningar utgöras, äfvensom att uppgöra förslag till riksstat.

2. Utskottet tillkommer — — — — — ansvar yrka.

§ 41.

1. Bankoutskottet tillhör att undersöka och utreda riksbankens och riksgäldskontorets styrelse och tillstånd samt att föreslå och i mål, för hvilka utskottet fått sig sådan makt af Riksdagen uppdragen, gifva föreskrifter om bankens och riksgäldskontorets förvaltning äfvensom att föreslå hvad till fyllandet af riksgäldsverkets behof erfordras.

2. Utskottet tillkommer ock att meddela utlåtanden och afgifva förslag i anledning af de från kamrarna hänvisade frågor om stiftande, ändring, förklaring eller upphäfvande af lagar och författningar rörande såväl riksbanken som andra bankinrättningar samt om rikets mynt.

3. Utskottet skall jämväl undfå del af Konungens angående statsverkets tillstånd och behof aflåtna proposition hvad angår pensions- och indragningsstaterna och med anledning däraf liksom ock med afseende å de från kamrarna dit hänvisade frågor rörande pensionsväsendet afgifva utlåtanden och förslag.

§ 42.

1. Lagutskottet skall meddela utlåtanden och afgifva förslag i anledning af de, såsom icke tillhörande annat utskotts behandling, från kamrarna dit hänvisade frågor om stiftande, ändring, förklaring eller upphäfvande af civil-, kriminal- och kyrkolag, likasom ock af andra lagar och författningar, som stiftas af Konung och Riksdag samfällt.

2. Utskottet — — — — — inkomma.

§ 43.

1. Jordbruksutskottet, som skall erhålla del af Konungens angående statsverkets tillstånd och behof till Riksdagen afgifna proposition i hvad den angår de under jordbruksdepartementet lydande ärenden, åligger att granska samt, med iakttagande af nödiga indragningar och besparingar, utreda och uppgifva statsverkets behof med hänsyn till denna styrelsens gren äfvensom att för öfrigt afgifva betänkanden och förslag i anledning af de från kamrarna till utskottet hänvisade jordbruksärenden.

2. Utskottet åligger jämväl att meddela utlåtanden och afgifva förslag i anledning af alla från kamrarna dit hänvisade frågor, som angå stiftande, ändring, förklaring eller upphäfvande af lagar och författningar rörande hushållningen med allmänna och enskilda skogar, om jakt och fiske, om vattenrättsförhållanden, om skatteköp, afvittringar, skiften och jordstyckningar samt därmed sammanhängande ämnen, så ock angående vägar och skjutsväsende

§ 44.

Ej må statsrådsledamot, justitieråd eller regeringsråd i utskott eller val till utskott deltaga; ej heller någon, af hvilken Riksdagen kan fordra redo och ansvar, inväljas i utskott, där redovisning för hans egna ämbetsåtgärder kan förekomma.

§ 45.

1. Alla utskott skola inom två dagar från den, då de blifvit utsedda, sammanträda.

2. Utskotten välja, hvar inom sig, ordförande och vice ordförande. Intill dess sådant val försiggått, föres ordet af den ledamot, som de flesta riksdagar bevisat, och, där två eller flere i lika många riksdagar deltagit, den af dem som är till lefnadsåren äldst. De ständiga utskotten utse, hvar för sig, sekreterare och, efter samråd med honom, den öfriga betjäning, som nödig finnes. I tillfälligt utskott välja ledamöterna, inom sig, för hvarje särskildt mål en föredragande, hvilken det därjämte åligger att uppsätta utskottets yttrande i ämnet.

3. Utskotten böra, så fort sig göra låter, afgifva de yttranden, som på dem ankomma.

§ 50.

Äskar Konungen af Riksdagen särskilda deputerade att med honom öfverlägga om ärenden, dem han pröfvar böra hemliga hållas, utväljas därtill tolf ledamöter, däraf hvardera kammaren inom sig utser sex på sätt om val till utskott är stadgadt. Dessa deputerade — — — — — af Konungen.

§ 54.

Konungens skrivelser och propositioner med det undantag, som i 34 § förmäles, tillställas båda kamrarna genom en statsrådets ledamot samt böra alltid vara åtföljda af statsrådets och, då lagrådet afgifvit utlåtande, jämväl dess yttrande.

§ 55.

Motion i ämne, som tillhör ständigt utskotts behandling, må af riksdagsman i den kammare, han tillhör, göras inom tio dagar från Riksdags öppnande eller, om motionen föranledes af kungl. proposition, som efter öppnandet till Riksdagen aflåtits, inom femton dagar från propositionens aflämnande i kammare. Motion i ämne, som tillhör tillfälligt utskotts behandling, må väckas inom tjugu dagar efter Riksdags öppnande, kammare obetaget att för särskildt fall medgifva, att sådan motion äfven senare må väckas.

I grundlagsfrågor samt i frågor, som röra någondera kammaren enskildt, så ock i frågor, som af redan inom någondera kammaren fattadt beslut eller annan under riksdagen inträffad händelse omedelbarligen föranledas, må motion framställas, så länge Riksdagen är samlad.

Motion bör — — — — — sammanföras.

§ 69.

Lagtima Riksdag skall hvar tredje år tillsätta en nämnd af fyrtioåtta personer, däraf hvardera kammaren genom slutna omröstning inom sig utser tjugufyra, och hvilken nämnd, i den ordning 103 och 104 §§ regeringsformen stadga, äger att döma, huruvida högsta domstolens och regeringsrättens samtliga ledamöter gjort sig förtjänta att i deras viktiga kall bibehållas, eller om visse af dem, utan bevisligen begångna fel och brott, hvarom regeringsformens 102 § handlar, likväl kunna anses böra från detta kall skiljas. Denna nämnd träder samma dag den blifvit vald tillsammans.

Nämndens samtliga — — — — — vidare föreskrifves.

I enahanda ordning förfares sedan med omröstningar angående regeringsrättens ledamöter.

§ 75.

Vid alla val iakttages, att namnsedlarna, så framt de skola blifva gällande, böra vara enkla, slutna, hoprullade, omärkta och fria såväl från all tvetydighet i anseende till personernas namn som från oriktighet i anseende till deras antal; dock skall i fråga om val till utskott gälla, hvad uti den i 37 § 5 mom. omförmälda stadga finnes föreskrifvet. Mellan personer — — — — — erfordras.

§ 78.

De reglementariska föreskrifter, som för riksdagsgöromålen och ordningen hos kamrarna och utskotten anses nödiga till iakttagande jämte grundlagarna och den i 37 § 5 mom. omförmälda stadga, äger Riksdagen eller i ämne, som angår kammare enskildt, denna kammare att fastställa. Ej må — — — — lag strider.

Öfvergångsstadgande.

1. Riksdagsman i Första Kammaren, som är vald med tillämpning af de före år 1909 gällande stadganden, äger ej med sin befattning fortfara längre än till början af första sexårsperioden för den valkrets, som utsett honom. Har han vid ingången af året näst före sagda period sin befattning icke nio år innehaft, må han därmed fortfara till årets slut, ändå att under tiden nio år från valet förflyta.

Där tjänstgöringstidens slut ej sammanfaller med början af sexårsperiod för den valkrets, som är berättigad till platsen, skall val, som för platsens besättande hålles, gälla för tiden intill början af närmaste sexårsperiod för valkretsen. Samma lag vare, där platsen varder ledig före tjänstgöringstidens utgång.

2. För den grupp af valkretsar, hvilken är den första enligt den i vallagen mellan grupperna stadgade ordning, utgöres första sexårsperioden af åren 1910—1915.

Förordnar Konungen om nya val till Första Kammaren, innan val i sjätte gruppen förrättats för sexårsperiod, skola de nya valen gälla för grupp, som valt för sexårsperiod, till periodens utgång och för annan grupp till början af dess första sexårsperiod.

3. Intill dess nya val i hela riket till Andra Kammaren första gången förrättas efter utgången af augusti månad 1910, skola i fråga om val till kammaren tillämpas de före år 1909 i sådant hänseende gällande stadgandena.

4. Om riksdagsmans rätt till resekostnadsersättning samt arfvode eller dagtraktamente skola de före år 1909 gällande stadganden tillämpas i afseende å Riksdag, som sammanträder före den 1 januari 1910.

Tryckfrihetsförordningen.

§ 1.

10:o. Å hvarje — — — — — utsatta.
Uraktlåter boktryckare sådant, vare förfallen till böter från och med femtio till och med femhundra riksdaler eller fängelse i högst sex månader. Utsätter någon — — — — — af dylik beskaffenhet.

§ 2.

4:o. I grund af hvad i 1 mom. af denna § stadgadt är, skall äfven, till utgifvarens säkrare efterrättelse, dock med de undantag och villkor, som nedanføre stadgas skola, uttryckligen vara en hvar tillåtet att i allmänt tryck utgifva alla, så väl rättegångar som andra allmänna ärenden rörande handlingar, protokoll och beslut, af hvad namn och beskaffenhet de vara må, ehvad de höra till den förflutna tiden, eller till mål, som hädanefter förekomma, vare sig hos riksrätt, högsta domstolen, regeringsrätten, lagrådet, nedre justitierevisionen, allmänna beredningen, öfver- och underrätter, kollegier, kommittéer, beredningar, direktions- och kommissioner, förvaltningar, Konungens befallningshafvande, konsistorier, exekutionssäten, eller andra publika verk, utan åtskillnad på målens beskaffenhet af civila, kriminella, ekonomiska, militära eller ecklesiastiska; vidare alla tillförene, nu eller hädanefter gällande instruktioner, konstitutioner, reglementen, statuter, ordningar, privilegier, reskripter och allmänna stadganden, hvarifrån helst utfärdade, tillika med alla ofvannämnda högre och lägre rätters, kollegiers, ämbetsverks, publika korporationers och alla ämbets- och tjänstemäns relationer, memorialer och ämbetsbref; ändtligen alla societeters och verks samt enskilde personers memorialer, ansökningar, förslag, betänkanden, besvär, jämte utslag och svar därå, till de delar därå, som till pu-

blika ämbetsmäns och verks handläggning komma; och böra till den ändan icke allenast alla sådana handlingar, vid domstolar och andra ofvannämnda verk och ämbeten, genast och utan tidsutdräkt emot lösen utlämnas åt hvem det äskar, antingen han har i saken del eller ej, vid ansvar såsom för tjänstens försummelse, om sådant af någon publik tjänsteman vägras eller obehörigen fördröjes, utan äfven, vid samma ansvar, i alla arkiv, hvar och en fri tillgång lämnas att få på stället afskrifva eller afskrifva låta, eller, om därvid betydande hinder vore, i bevitnad afskrift, emot vederbörlig lösen utbekomma alla slags handlingar i hvad ämne som helst.

Vid föregående tillåtelse skola följande undantag ovägerligen iakttagas:

Att protokoll — — — — icke uppenbara.

Att ej några — — — — femtio riksdaler.

Att mobiliseringsplaner — — — — konfiskeras.

Att, i hvad — — — — femtio riksdaler.

Det skall — — — — sexton skillingar.

Att protokoll — — — — sexton skillingar.

Att ingen — — — — sexton skillingar.

Att utdrag — — — — femtio riksdaler.

Att uppgifter — — — — femtio riksdaler.

Att för officiell statistik lämnade uppgifter, som afse namngifna enskilda personer, bolag eller andra enskilda samfälligheter, ej må utlämnas, förrän fem år från uppgiftens datum förflutit; dock att, såvida med hänsyn till uppgiftens natur eller det ändamål, för hvilket den åstundas, och omständigheterna i öfrigt trygghet kan antagas vara för handen, att ett tidigare utlämnande icke kommer att missbrukas till skada för den, som afgifvit uppgiften eller eljest däri afses, utlämnande äfven före sagda tidpunkt må äga rum; ägande vederbörande myndighet att därvid göra de förbehåll, som kunna prövas erforderliga. Den, som obehörigen utlämnar uppgift eller i tryck offentliggör uppgift, som han vet vara obehörigen utlämnad, så ock den, som bryter emot förbehåll, hvarunder utlämnande skett, böte från och med femtio till och med trehundra riksdaler.

Att de från — — — — femtio riksdaler.

Att ansökning — — — — femtio riksdaler.

Att sådant — — — — hufvudsaken.

I öfrigt — — — — stadgadt är.

§ 3.

7:o. Uppmaning till brott eller försök att annorledes än genom uttrycklig uppmaning, såsom genom prisande af brottslig handling, förleda till brott, så ock försök att eljest förleda till ohörsamhet mot lag eller laga myndighet; förbrytelsen skall straffas efter allmän lag, och skriften konfiskeras.

§ 4.

I afseende på bevakningen öfver skrifter lofiga allmängörande skola följande stadganden gälla:

1:o. Chefen för justitiedepartementet skall tillkomma att både inom hufvudstaden och i orterna, antingen själf eller genom vederbörligen af honom förordnade ombud, vaka öfver skrifiers allmängörande, på det sätt och i de delar, som här nedanföre stadgas. På Konungens pröfning ankomme, huruvida å annan ort, än där tryckeri anlagts, chefen för justitiedepartementet må hafva särskildt ombud.

2:o. I samma stund, ej senare än en skrift till försäljning eller till spridande, på hvad annat sätt som helst, utgifves, skall ett exemplar aflämnas i Stockholm till chefen för justitiedepartementet och i hvarje annan ort till hans förordnade ombud. Boktryckare, som denna föreskrift uraktlåter, vare förfallen till böter från och med femtio till och med femhundra riksdaler eller fängelse i högst sex månader; och om han, utan att vara försedd med chefens för justitiedepartementet bevis om gjord anmälan af ett dagblad eller periodisk skrift, desamma trycker, böte etthundra riksdaler, och skriftens utgifvande inställes, intill dess utgifvaren iakttagit hvad ofvanföre därom stadgadt är.

4:o. Till ordningsmål räknas, om, vid tryckeris anläggande, uraktlåtes hvad 1 § 5 mom. därom stadgar, eller om, emot 1 § 12 mom., tryckta skrifter, hvarå boktryckarenamn, tryckningsort eller årtal ej äro utsatta, föryttras. I dessa fall äge — — — i denna lag icke leda.

9:o. Den som, medan förordnande om kvarstad å tryckt skrift är gällande, med vetskap om förordnandet utsprider eller låter utsprida skriften, straffes med böter från och med trettio tre riksdaler sexton skillingar till och med trehundra trettio tre riksdaler sexton skillingar eller med fängelse från och med en månad till och med ett år. Samma lag vare, där någon med vetskap om att tryckt skrift förklarats konfiskerad utsprider eller låter utsprida skriften.

Hvad nu är stadgadt äge ej tillämpning i det fall, att ansvar äger rum enligt 14 mom. denna §.

Rubbning af kvarstad, som ej innefattar straffbart utspridande, umgälles enligt allmän lag.

12:o. Anträffas vid trupp eller ombord å flottans fartyg skrift, hvilken uppenbarligen åsyftar att utplåna känslan af plikter mot fosterlandet eller att uppväcka hat mot befälet eller eljest undergräfvå krigslydnaden, må, ehvad skriften synes straffbar eller icke, indragning ske af de exemplar af skriften, som vid truppen eller å fartyget anträffas. Den, som vid truppen eller å fartyget högsta befälet utöfvar, äger omedelbart vidtaga nödig åtgärd för hindrande af sådan skrifs spridning.

dande inom truppen eller å fartyget under tid, som åtgår, till dess förordnande om indragning kan af honom utverkas. Förordnande om indragning meddelas å ort utom Stockholm af chefens för justitiedepartementet ombud samt i Stockholm af den eller de personer, som nämnde departementschef för detta ändamål tillsatt. Förordnandet skall genast af befälet verkställas, men varde ofördröjligen af den, som meddelat det, anmaldt hos tryckfrihetskommittén; och ankomme på kommittén att pröfva, huruvida förordnandet skall äga bestånd.

Tillsätts för Stockholm flera personer med befogenhet, som nu är sagd, varde för en hvar af dem angifvet hans verksamhetsområde.

13:o. Vid sådan afdelning af krigsmakten, som ställes eller är ställd på krigsfot, äge jämväl högste befälhafvaren den rätt att förordna om indragning, hvarom i 12 mom. sägs; och förhålles med pröfning, huruvida förordnandet skall äga bestånd, på sätt där är stadgadt.

14:o. Den som, medan sådant förordnande om indragning af skrift, hvarom nu sagts, är gällande, med vetskap om förordnandet utsprider eller låter utsprida skriften vid trupp eller å flottans fartyg, straffes, där han lyder under strafflagen för krigsmakten, efter nämnda lag, men eljest med böter från och med trettiotre riksdaler sexton skillingar till och med trehundra trettiotre riksdaler sexton skillingar eller fängelse från och med en månad till och med ett år.

5 §.

10:o. Om laga domstol för åtal å förbrytelse, som omförmäles i 4 § 9 mom., så ock för åtal jämlikt 4 § 14 mom. mot någon, som ej lyder under strafflagen för krigsmakten, gälle hvad i allmän lag sägs.

Åtal jämlikt 4 § 14 mom. mot någon, som lyder under strafflagen för krigsmakten, skall tillhöra krigsdomstols upptagande; och tillämpas i ty fall hvad om rättegången vid sådan domstol är eller varder stadgadt, dock att underställning alltid skall äga rum på sätt förut är sagdt.

I sammanhang härmed hafve vi tillika anmält för Kungl. Maj:t att 1908 års Riksdag, under förutsättning att ofvannämnda under punkten 11:o) upptagna och af oss nu slutligt antagna förslag till ändrad lydelse af § 53 regeringsformen samt §§ 37, 38, 45, 50, 75 och 78 riksdagsordningen varder af Kungl. Maj:t gilladt, för sin del antagit ett i vår nämnda skrifvelse intaget förslag till stadga om val till Riksdagens utskott.

§ 2.

Vid behandling af Kungl. Maj:ts proposition med förslag till ändrad lydelse af § 60 regeringsformen hafve vi funnit oss icke böra bifalla densamma; hvilket vi i skrifvelse den 19 maj anmält för Kungl. Maj:t.

§ 3.

På grund af §§ 62 och 64 i regeringsformen hafve vi pröfvat statsverkets behof och därvid för nästkommande år, och intill dess ny statsreglering vidtager, bestämt hufvudtitlarnas ordinarie anslagsbehof sålunda:

Första hufvudtiteln

(Kungl. hof- och slottsstaterna) . . . . . 1,493,000: —

Andra hufvudtiteln

(Justitiedepartementet) . . . . . 4,805,503: —

Tredje hufvudtiteln

(Utrikesdepartementet) . . . . . 1,444,894: —

Fjärde hufvudtiteln

(Landtförsvarsdepartementet) . . . . . 49,117,044: —

Femte hufvudtiteln

(Sjöförsvarsdepartementet) . . . . . 19,140,859: —

Sjätte hufvudtiteln

(Civildepartementet) . . . . . 42,413,795: —

Sjunde hufvudtiteln

(Finansdepartementet) . . . . . 11,127,470: —

Åttonde hufvudtiteln

(Ecklesiastikdepartementet) . . . . . 23,147,099: —

Nionde hufvudtiteln

(Jordbruksdepartementet) . . . . . 8,394,155: —

Tionde hufvudtiteln

(Pensions- och allmänna indragningsstaterna) . . . . . 5,115,783: — 166,199,602: —

Och hafve vi därjämte för tillfälliga behof anvisat extra ordinarie anslag till nedannämnda belopp att för år 1910 utgå från statskontoret, nämligen:

under första hufvudtiteln	420,000: —	
» andra hufvudtiteln	822,297: —	
» tredje hufvudtiteln	198,606: —	
» fjärde hufvudtiteln	8,248,656: —	
» femte hufvudtiteln	7,558,641: —	
» sjätte hufvudtiteln	9,605,505: —	
» sjunde hufvudtiteln	1,501,030: —	
» åttonde hufvudtiteln	2,707,401: —	
» nionde hufvudtiteln	3,305,645: —	
» tionde hufvudtiteln	2,433,817: —	36,801,598: —
hvarförutom komma att utgå:		
dels utom hufvudtitlarna	kronor	500,000: —
dels till mötande af brist i 1908 års statsreglering	»	2,500,000: —
dels afsättning till arbetarförsäkringsfonden	»	1,400,000: —
dels afsättning till underlättande af åtgärder för arbetares olycksfallsförsäkring och sjukkassors bildande	»	500,000: —
dels ock anslag till riksgäldskontoret:		
riksdags- och revisionskostnader samt aflöningar m. m., förslagsvis	kr. 1,193,000: —	
räntor och afbetalningar å statskulden	kr. 25,015,361: 91	
efter afdrag af till riksgäldskontoret ingående räntor och kapitalbetalningar	» 5,970,561: 91	
förslagsvis	» 19,044,800: —	20,237,800: —
		<u>Summa kronor 228,139,000: —</u>

Till bestridande af nämnda utgiftssumma hafve vi beräknat följande tillgångar och inkomster:

Af öfverskott å 1907 års statsreglering	kr. 9,191,000: —
Statsverkets <i>ordinarie</i> inkomster	» 36,225,000: —
Statsverkets <i>extra ordinarie</i> inkomster eller bevillningar:	
Tullmedel	kr. 57,000,000: —
Postmedel	» 22,000,000: —
Bevillningsafgifter för särskilda förmåner och rättigheter	» 300,000: —
Stämpelmedel	» 14,300,000: —
Brännvinstillverkningskatt	» 22,500,000: —
Sockerskatt	» 18,000,000: —
Inkomstskatt	» 16,000,000: —

Extra inkomstskatt	kr. 2,400,000: —	
Punschskatt	» 1,500,000: —	
Maltskatt	» 6,400,000: —	
Bevilling af fast egendom och af inkomst	» 12,500,000: —	kr. 172,900,000: —
Af besparingar å reservationsanslaget till de allmänna läro-		
verken	» 300,000: —	
Utdelning å statens aktier i Luossavaara-Kiirunavaara aktie-		
bolag för år 1909	» 1,200,000: —	
Af riksbankens vinst för år 1908	» 8,323,000: —	
		<u>Summa kronor 228,139,000: —</u>

I händelse under löpande året skulle visa sig, att statskontorets inkomster äro otillräckliga för bestridande af dess utgifter, komma de för sådant fall meddelade föreskrifter att fortfarande lända till efterrättelse.

§ 4.

Vi hafve beslutit, att vid statsregleringen för nästkommande år de i Rikets Ständers skrifvelse den 12 maj 1841 angifna grunder i afseende å dispositionen af besparingar å hufvudtitlarna fortfarande skola blifva gällande, dock att behållningar, som å anslag till nyinrättade tjänstebefattningar uppstå, innan dessa första gången tillsättas, skola till ett följande års statsreglering reserveras.

§ 5.

Riksgäldskontorets utgifter hafve vi beräknat komma att utgöra:
 för tiden från och med den 13 innevarande maj till detta års slut kr. 49,169,535: 16
 samt under år 1910 . . . . . » 50,086,107: 91
Summa kronor 99,255,643: 07.

Riksgäldskontorets inkomster åter hafva upptagits till:
 under år 1909, nu befintlig behållning inberäknad . . . . . kr. 74,456,611: 06
 och under år 1910 . . . . . » 52,939,973: 98
Summa kronor 127,396,585: 04.

Inkomsterna och tillgångarna, den nu befintliga behållningen inberäknad, öfver-
 stiga således utgifterna med 28,140,941 kronor 97 öre, utgörande riksgäldskontorets
 beräknade behållning vid 1910 års slut.

§ 6.

Vi hafve bemyndigat riksgäldskontoret att tillhandahålla telegrafstyrelsen för
 fortsatt utveckling af statens telefonväsende ett lånebelopp för år 1909 af 4,000,000

kronor att utgå enligt de bestämmelser, som angifvas i det för riksgäldskontoret utfärdade nya reglemente.

§ 7.

Vi hafve *dels* bemyndigat riksgäldskontoret att under åren 1910 och 1911 tillhandahålla statskontoret för utlämnande af lån från jordförmedlingsfonden så stort belopp, att detta tillsammans med hvad som under åren 1908 och 1909 af för dessa år anvisade medel blifvit för ändamålet till statskontoret öfverlämnadt uppgår till högst 2,000,000 kronor, *dels* beslutit, att riksgäldskontoret skall af fondens medel erhålla godtgörelse för den ränteutgift, som genom ofvanberörda medels öfverlämnande till fonden för riksgäldskontoret förorsakas, *dels ock* medgifvit, att till fonden inflytande kapitalbetalningar och räntor, i den mån de icke åtgå till ersättande af riksgäldskontorets ränteutgift, må intill utgången af år 1911 tilläggas fondens kapital.

§ 8.

Vi hafve bemyndigat riksgäldskontoret att under år 1910 i mån af behof tillhandahålla statskontoret medel att tillföras den under benämningen norrländska nyodlingsfonden inrättade fond för befrämjande af uppodling af jord i Dalarne och Norrland, till så stort belopp, som finnes erforderligt för att, tillsammans med till fonden inflytande annuiteter å utlämnade lån och andra fonden tillhöriga medel, tillgodose ett lånebehof af 300,000 kronor.

§ 9.

Till anskaffande af ny rörlig materiel vid statens redan trafikerade järnvägar hafve vi för år 1910 beviljat ett anslag å 4,000,000 kronor och däraf till utgående från riksgäldskontoret anvisat 3,500,000 kronor att enligt Kungl. Maj:ts disposition utbetalas.

§ 10.

Till fullbordande af statsbanan från Morjärv öfver Storträsk till Lappträsk samt af landsvägen mellan Morjärv och Lappträsk hafve vi för år 1910 beviljat och till utgående från riksgäldskontoret anvisat ett belopp af 1,061,246 kronor, att enligt Kungl. Maj:ts disposition utbetalas.

§ 11.

Till fortsättning af statsbanan från Bastuträsk till Skellefteå och vidare till Kallholmsfjärden hafve vi för år 1910 beviljat och till utgående från riksgäldskontoret anvisat ett belopp af 1,000,000 kronor, att enligt Kungl. Maj:ts disposition utbetalas.

§ 12.

Till fortsättning af statsbanan från Östersund till Ströms vattudal (Ulriksfors) jämte bispår från Ulriksfors till Strömsund hafve vi för år 1910 beviljat och till utgående från riksgäldskontoret anvisat 3,000,000 kronor, att enligt Kungl. Maj:ts disposition utbetalas.

§ 13.

Till fortsättning af statsbanan från Järna öfver Vagnhärad och Nyköping förbi Lunda till Norrköping hafve vi för år 1910 beviljat och till utgående från riksgäldskontoret anvisat ett belopp af 2,000,000 kronor, att enligt Kungl. Maj:ts disposition utbetalas.

§ 14.

För utläggning af ytterligare ett järnvägsspår mellan Tomteboda och Järfva järnvägsstationer samt anordnande af ny håll- och lastplats vid Hagalund, för förvärfvande af mark dels för utvidgning af berörda hållplats till fullständig station, dels för utbyggnad af Tomteboda rangerbangård och dels för anordnande i närheten af Hagalund af en driftbangård med verkstadsanläggningar äfvensom för utförande af en del af driftbangården hafve vi beviljat ett anslag af 2,150,000 kronor samt däraf för år 1910 till utgående från riksgäldskontoret anvisat ett belopp af 1,450,000 kronor, att enligt Kungl. Maj:ts disposition utbetalas.

§ 15.

Vi hafve för inköp af områden, som kunna erfordras för blifvande dubbelanordningar å linjerna Falköping—Ranten—Olskroken samt Norrköping—Linköping, för år 1910 beviljat och till utgående från riksgäldskontoret anvisat ett belopp af 200,000 kronor, att enligt Kungl. Maj:ts disposition utbetalas.

§ 16.

Vi hafve för anläggning af en reparationsverkstad vid Notviken beviljat, utöfver redan tillgängliga medel, ett anslag af 500,000 kronor samt däraf för år 1910 till utgående från riksgäldskontoret anvisat ett belopp af 250,000 kronor, att enligt Kungl. Maj:ts disposition utbetalas.

§ 17.

För utvidgning af inseglingsrännan till Trelleborgs hamn, i hufvudsaklig öfverensstämmelse med af järnvägsstyrelsen uti skrifvelse till Kungl. Maj:t af den 7 januari 1909 angifven plan, hafve vi beviljat ett belopp af 130,000 kronor äfvensom bemyndigat riksgäldskontoret att redan under samma år tillhandahålla järnvägsstyrelsen nämnda belopp.

§ 18.

Under villkor dels att Göteborgs stad åtager sig att bekosta anläggning af farled i Göta älf nedanför Bohusbanans bro till sådant djup, att fartyg med 4 meters djupgående obehindradt kunna vid lågvatten där framgå, dels ock att kommuner eller enskilda förbinda sig att bestrida kostnaderna för de åtgärder, som behöfva vidtagas för att fartyg med nämnda djupgående skola kunna ingå till och angöra hamnar vid Karlstad, Kristinehamn, Otterbäcken och Åmål, hafve vi för anläggning af en ny farled mellan Vänersborg och Göteborg, i hufvudsaklig öfverensstämmelse med styrelsens för Trollhätte kanal- och vattenverk i statsrådsprotokoll öfver civilärenden den 19 mars 1909 omförmälda förslag, beviljat ett belopp af 22,800,000 kronor samt bemyndigat riksgäldskontoret att af dessa medel på rekvisition tillhandahålla Kungl. Maj:t under år 1909 1,000,000 kronor och under år 1910 3,000,000 kronor.

§ 19.

Vi hafve för år 1910 beviljat och till utgående från riksgäldskontoret anvisat ett belopp af 1,500,000 kronor att enligt de närmare föreskrifter, Kungl. Maj:t meddelar, användas för anläggning af ledningar, afsedda att distribuera elektrisk energi från statens kraftstationer vid Trollhättan, samt därmed sammanhängande arbeten.

§ 20.

Med bifall till Kungl. Maj:ts därom framställda proposition hafve vi

1) medgifvit, att de i statsrådsprotokollet öfver civilärenden den 26 mars 1909 omförmälda köp, hvarigenom förvärfvats dels $\frac{11}{64}$ mantal Starkekärr n:r 1 och $\frac{1}{8}$ mantal Gudmundstorp n:r 1 i Vassända-Naglums socken af Älfsborgs län, dels ett område om 4,39 hektar af de till Vänersborgs stads donationsjord hörande åkerlyckorna n:r 231 och 232 och dels ytterligare ett område af förenämnda åkerlyckor, betecknad med n:r 65—73, må för Kungl. Maj:ts och kronans räkning öfvertagas mot de vid inköpen betingade köpeskillingarna, sammanlagdt 50,300 kronor, och de verifierade kostnaderna för samma köp af statsmedel gäldas;

2) medgifvit, att inköp af fastigheter, som kunna erfordras för statens nuvarande eller blifvande anläggningar vid Trollhättan äfvensom i öfrigt för ändamålsenligt genomförande af de uppdrag, som lämnats eller komma att lämnas vattenfallsstyrelsen, må af Kungl. Maj:t beslutas till ett sammanlagdt belopp af högst 500,000 kronor; samt

3) bemyndigat riksgäldskontoret att på rekvisition, i mån af behof, tillhandahålla Kungl. Maj:t ej mindre de medel, som, på sätt i moment 1 omförmäles, erfordras till gäldande af likviden och kostnaden för de i nämnda moment omförmälda fastighetsköp, än äfven under moment 2 omförmälda belopp af högst 500,000 kronor.

§ 21.

Vi hafve beslutat att för uppförande å viss för ändamålet upplåten tomtplats af nya byggnader för allmänna barnbördshuset i Stockholm äfvensom för anskaffande af nya inventarier för barnbördshuset ett belopp intill 574,860 kronor skall af riksgäldskontoret förskottsvis utbetalas på sätt Kungl. Maj:t bestämmer, för att återgäldas i den mån den allmänna barnbördshuset tillhöriga fastigheten n:r 3 kvarteret Murmästaren i Stockholm varder försäld och köpeskillingen därför inflyter.

§ 22.

Från statskontoret äger riksgäldskontoret att, i mån af behof, under åren 1909 och 1910 utbekomma de i hvarterdera årets riksstat till utgående från riksgäldskontoret förslagsvis uppförda anslag till riksdags- och revisionskostnader samt aflönningar, äfvensom till räntor och afbetalningar å statsskulden efter afdrag af till riksgäldskontoret ingående ränte- och kapitalbetalningar; börande i den likvid, som skall för det sistförflutna året i riksgäldskontoret med statsverket upprättas, statskontoret påföras eller godtgöras det belopp, hvarmed de till riksgäldskontoret inbetalda förenämnda anslag må hafva understigit eller öferskjutit den summa, hvarmed berörda utgifter, efter frånräknande af omförmälda afdrag, i verkligheten från riksgäldskontoret utgått.

§ 23.

Med anledning af stadgandet i 63 § regeringsformen hafve vi för oförutsedda händelser anslagit och till utbetalning å riksgäldskontoret anvisat tvenne särskilda summor, den ena att vara tillgänglig, då Konungen till rikets försvar eller andra högst viktiga och angelägna ändamål, sedan hela statsrådets tankar däröfver blifvit inhämtade, finner den vara oundgängligen nödig, den andra att vid infallande krig af Konungen lyftas, sedan han statsrådet in pleno hört och Riksdagen samman kallat, och bestämt den förra af dessa summor till sju millioner fem hundra tusen kronor, samt den senare, eller det så kallade stora kreditivet, likaledes till sju millioner fem hundra tusen kronor.

§ 24.

I afseende å statsregleringen och rörande de med statsverket gemenskap ägande ämnen återopa vi för öfrigt våra därom under Riksdagens lopp till Kungl. Maj:t aflåtna skrivelser, såsom vore de i detta riksdagsbeslut intagna, nämligen:

1:o) af den 27 februari angående bestridande af vissa kostnader för Kungl. Maj:ts propositioner och för kommittébetänkanden;

2:o) af samma dag i anledning af Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställning om anslag till ny rullande materiel för statens järnvägar;

3:o) *af den 2 mars* i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående beviljande af anslag för utvidgning af inseglingstrännan till Trelleborgs hamn;

4:o) *af den 9 mars* i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående upplåtelse till landtförsvaret af en del utaf kungsladugården Vall;

5:o) *af den 20 mars* i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående försäljning af kronans andelar i byallmanningen Tån i Skaraborgs län;

6:o) *af samma dag* i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående försäljning af två till kronolägenheten Vallaslätten n:r 1 i Östergötlands län hörande lägenheter;

7:o) *af samma dag* i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående försäljning af två till förra kompanichefsbostället Rangtorp n:r 1 i Skaraborgs län hörande lägenheter;

8:o) *af samma dag* i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående försäljning af två lägenheter från förra skogvaktarbostället $\frac{5}{8}$ mantal Led n:r 2 Arvid Ersgård i Skaraborgs län;

9:o) *af samma dag* i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående försäljning af två torp samt två andra områden från förra majorsbostället Upplanda n:r 1, 4 och 5 i Jönköpings län;

10:o) *af samma dag* i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående försäljning af tre till förra löjtnantsbostället Harby n:r 1 i Stockholms län hörande lägenheter;

11:o) *af samma dag* i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående försäljning af vissa till förra kompanichefsbostället 1 mantal Hornstäfve n:r 3 Prästgården med utjorden Långlöten i Östergötlands län hörande lägenheter;

12:o) *af samma dag* i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående försäljning af lägenheter från förra hospitalsegendomen Kolstad i Östergötlands län;

13:o) *af samma dag* i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående försäljning af ett till förra öfverstebostället Orreholmen i Skaraborgs län hörande hemman Blackorna n:r 1;

14:o) *af samma dag* i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående försäljning af fem lägenheter från förra majorsbostället Järrestad n:r 5, 7 och 23 i Kristianstads län;

15:o) *af samma dag* i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående försäljning af tvenne områden från förra hospitalshemmanet Köpetorp n:r 1 i Östergötlands län;

16:o) *af samma dag* i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående försäljning af en lägenhet från förra militiebostället Gladsax n:r 21 i Kristianstads län;

17:o) *af samma dag* i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående försäljning af mark från Laholms kungsladugård i Hallands län;

18:o) *af samma dag* i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående försälj-

ning af en lägenhet från förra militiebostället Norr Salbo n:r 25 i Västmanlands län;

19:o) af *den 23 mars* i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående beredande af lånemedel för år 1909 för fortsatt utveckling af statens telefonväsende;

20:o) af *samma dag* i anledning af Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställningar om anslag dels för undersökning rörande inrättande af farled mellan sjöarna Uddjaure och Storafvan, dels ock för upprensning af det s. k. Väckholmssundet;

21:o) af *samma dag* i anledning af Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställning om uppflyttning af Olskrokens järnvägsstation till högre klass;

22:o) af *samma dag* i anledning af Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställning om anslag till anläggning af ledningar för distribuering af elektrisk energi från Trollhättan;

23:o) af *den 15 april* i anledning af Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen under andra hufvudtiteln gjorda framställningar om höjning af anslagen till högsta domstolen och nedre justitierevisionen;

24:o) af *samma dag* i anledning af Kungl. Maj:ts i punkterna 1 och 16 under sjätte hufvudtiteln af statsverkspropositionen gjorda framställningar om anslag till regeringsrätten;

25:o) af *samma dag* i anledning af Kungl. Maj:ts i punkten 1 under sjunde hufvudtiteln af statsverkspropositionen gjorda framställning angående öfvergångsstat för kammarkollegium;

26:o) af *samma dag* i anledning af Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställning om anslag för anläggning af en reparationsverkstad vid Notviken;

27:o) af *samma dag* i anledning af vissa af Kungl. Maj:t i statsverkspropositionen gjorda framställningar om anslag för statens järnvägar;

28:o) af *den 21 april* i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående afskrifning i kronoräkenskaperna af kronans fordran på grundränta för Frysunda fiskehamn i Nätra socken af Västernorrlands län;

29:o) af *samma dag* i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående försäljning af mark från komministerbostället 1 mantal krono Käfsjö n:r 3 i Käfsjö socken;

30:o) af *samma dag* i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående öfverlåtelse till Kristinehamns stad af viss kyrkoherden i Kristinehamns pastorat på lön anslagen jord;

31:o) af *samma dag* i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående anvisande af medel för beredande af hyresersättning åt boställshafvare i f. d. Indebetouska huset;

32:o) af *samma dag* i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående be-

frielse för förre lokomotivföraren M. J. Andersson Temén att gälda visst honom till utgifvande ådömdt ersättningsbelopp;

33:o) *af samma dag* i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående försäljning af en till förra militiebostället Norra Frättelanda i Göteborgs och Bohus län hörande lägenhet;

34:o) *af samma dag* i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående försäljning till staden Göteborg af en inom säteriet Sannegårdens ägor å stadens område belägen, kronan tillhörig färjplats, kallad Särhallen, jämte tillhörande väg;

35:o) *af den 30 april* i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående försäljning af lägenheter från förra militiebostället Stora Ryland n:r 1 i Göteborgs och Bohus län;

36:o) *af samma dag* i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående försäljning af lägenheter från förra militiebostället Emmitslöf n:r 1 och 2 i Kristianstads län;

37:o) *af samma dag* i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående försäljning af lägenheter från förra militiebostället Bjuf n:r 3 i Malmöhus län;

38:o) *af samma dag* i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående försäljning af lägenheter från förra militiebostället Erikstorp n:r 2 och 3 i Kristianstads län;

39:o) *af samma dag* i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående försäljning af ett område från förra sergeantsbostället Virrestad n:r 4 och 7 i Kristianstads län;

40:o) *af samma dag* i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående efterskänkande af kronans rätt till danaarf efter perukmakaren John Schwarz från Malmö;

41:o) *af samma dag* i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående efterskänkande af kronans rätt till danaarf efter kusken Anders Nilsson från Boxholms säteri i Ekeby socken;

42:o) *af samma dag* i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående försäljning af lägenheter från förra landtmätarbostället Balsby n:r 23 i Kristianstads län;

43:o) *af samma dag* i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående försäljning af lägenheter från förra militiebostället Råby n:r 11 i Kristianstads län;

44:o) *af samma dag* i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående försäljning af områden från förra militiebostället Södra Lökaröd n:r 1 i Kristianstads län;

45:o) *af samma dag* i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående försäljning af en lägenhet från förra länsmansbostället Mada Östergård n:r 1 i Jönköpings län;

46:o) *af samma dag* i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående försäljning af lägenheter från förra militiebostället Allerum n:r 9 i Malmöhus län;

47:o) *af samma dag* i anledning af väckt motion om utsträckning till 1912 års utgång af den genom förordningen den 11 september 1885 bestämda inlösen af skattefrälseräntor;

48:o) *af samma dag* i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående anvisande af särskildt rekryteringsbidrag för fyllande af 1910 års stater;

49:o) *af samma dag* i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående anläggande af en elektrisk kraftstation i Oscar Fredriksborgs fort;

50:o) *af samma dag* i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående inköp för statsverkets räkning af en officerskåren vid Smålands artilleriregemente tillhörig marketenteribyggnad vid regementets etablissemang i Jönköping;

51:o) *af den 1 maj* i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående löne-reglering för fögderiförvaltningen;

52:o) *af den 8 maj* i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående anslag till fortsättning af statsbanorna Morjärv—Lappträsk, Bastuträsk—Skellefteå—Kallholmsfjärden, Östersund—Ströms vattudal (Ulriksfors) samt Järna—Norrköping m. m.;

53:o) *af samma dag* i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående borttagande af bron öfver Norrån å järnvägen Vännäs—Umeå—Storsandskar m. m.;

54:o) *af samma dag* angående beviljad årligt understöd åt afidne stationskarlen M. E. Dahls moder, änkan Anna Helena Gustafsson;

55:o) *af den 11 maj* i anledning af Kungl. Maj:ts proposition till Riksdagen angående statsbidrag till upprättande och underhållande af en handelshögskola i Stockholm;

56:o) *af samma dag* i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående beredande af ålderstillägg åt registratorn och aktuarien hos generaltullstyrelsen P. I. E. Delphin;

57:o) *af samma dag* i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående anläggning af väg mellan Storbäckes by och Risbäckes kapellkyrka inom Dorotea sockens väghållningsdistrikt af Västerbottens län;

58:o) *af den 12 maj* i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående viss ändring i de villkor, som föreskrifvits för åtnjutande af aflöning å den för institutet och förskolan för blindas å Tomtebodas fastställda stat;

59:o) *af samma dag* i anledning af Kungl. Maj:ts proposition till Riksdagen angående anordnande af sanatorievård åt vissa statstjänare;

60:o) *af samma dag* i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående afstående eller upplåtelse i vissa fall af mark från kronoegendomar;

61:o) *af samma dag* i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående upplåtelse af kronan tillhörande jordägarandelar i grufvor;

62:o) *af samma dag* i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående upplåtelse af rätt till bearbetande af icke inmutningsbara mineralfyndigheter å kronojord;

63:o) *af den 15 maj* i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående uppförande af en kanslibygnad vid Norrlands dragonregementes kasernetablissemang i Umeå;

64:o) *af samma dag* i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående påbyggnad af Fälttelegrafkårens kasern å Marieberg;

65:o) *af samma dag* i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående ombyggnad och utvidgning af Västernorrlands regementes skjutbana vid Sollefteå;

66:o) *af samma dag* i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående uppförande af nytt ridhus vid krigsskolan å Karlberg;

67:o) *af samma dag* i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående täckande af en å anslaget till lega af hästar för kavalleriets, artilleriets, ingenjörtruppernas och trängens exercis år 1907 uppkommen brist;

68:o) *af samma dag* i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående användande af allmänna besparingar å riksstatsens femte hufvudtitel till anskaffning af sjukvårdsutredning för Karlskrona fästning m. m.;

69:o) *af samma dag* i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående användande af besparingar å vissa extra ordinarie anslag till anskaffning af krigsfartygsmateriel;

70:o) *af samma dag* i anledning af väckt motion om restitution till hotellaktiebolaget Continental i Ystad af erlagd brännvinsförsäljningsafgift;

71:o) *af samma dag* i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående ersättning till Malmö stad för vissa delar af den till Malmö hospital anslagna, men till statsverket indragna tionde från jordar inom stadens område;

72:o) *af samma dag* i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående upplåtelse af tomtplats för bostad åt maskinisten vid vattenledningsverket i Trollhättan;

73:o) *af samma dag* i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående försäljning af ^{1/3584} mantal n:r 6 Örsjö i Malmöhus län;

74:o) *af samma dag* i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående försäljning af en lägenhet från förra militiebostället Bodarp n:r 1 i Kristianstads län;

75:o) *af samma dag* i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående försäljning af en lägenhet från förra militiebostället Bua n:r 1 och Hultaberg eller Hult n:r 2 i Älfsborgs län;

76:o) *af samma dag* i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående försäljning af en lägenhet från förra militiebostället Örminge n:r 2 Hofslagargård i Östergötlands län;

77:o) *af samma dag* i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående försäljning af en lägenhet från förra militiebostället Uttersåker n:r 1 i Göteborgs och Bohus län;

78:o) *af samma dag* i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående försäljning af ett område från förra häradsskrifvarbostället Viarp n:r 4 i Malmöhus län;

79:o) *af samma dag* i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående försäljning af vissa områden från det till kronopark inköpta hemmanet n:r 25 a i Hede kyrkby i Jämtlands län;

80:o) *af samma dag* i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående försäljning af en lägenhet från förra militärbostället Vaddjarntorp n:r 1 i Skaraborgs län;

81:o) *af samma dag* i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående försäljning af hemmanet Grönetomt n:r 1 i Skaraborgs län;

82:o) *af samma dag* i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående befrielse för styckjunkaren Samuel Hedborg m. fl. från ådömd ersättningsskyldighet;

83:o) *af samma dag* i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående efterskänkande af fordringsbelopp hos sterbhusdelägarna efter f. d. fanjunkaren J. W. Toll.

84:o) *af samma dag* i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående upphörande af ett staden Karlstad beviljadt privilegium i fråga om skyldigheten att bygga och underhålla bro öfver Klarälfvens östra älfgren vid nämnda stad;

85:o) *af samma dag* i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående upplåtelse till vetenskapsakademien af ett till lägenheten Lilla Frescati å Kungl. Djurgården hörande område;

86:o) *af samma dag* i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående försäljning till Landskrona stad af två kronan tillhöriga områden;

87:o) *af den 21 maj* i anledning af Kungl. Maj:ts proposition till Riksdagen angående försäljning af en Örebro högre allmänna läroverk tillhörig så kallad kålgårdstomt;

88:o) *af samma dag* i anledning af Kungl. Maj:ts proposition till Riksdagen angående indragning af de biskoparna anslagna prebendepastoraten m. m.;

89:o) *af samma dag* i anledning af Kungl. Maj:ts proposition till Riksdagen angående försäljning af en postverket tillhörig fastighet i Jönköping m. m.;

90:o) *af samma dag* i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående öfverlåtelse till Östhammars stad af det till komministern därstädes upplåtna boställe $\frac{1}{4}$ mantal Gammelbyn n:r 3 i Börstils socken;

91:o) *af samma dag* i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående försäljning af tre lägenheter från förra militiebostället Hälla n:r 1 i Södermanlands län;

92:o) *af samma dag* i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående försäljning af en lägenhet från förra militiebostället Stålsbyn n:r 1 i Värmlands län;

93:o) *af samma dag* i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående försäljning af 14 lägenheter från förra militiebostället Vanstad n:r 25 och 26 i Malmöhus län;

94:o) *af samma dag* i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående försäljning af lägenheten från förra militiebostället Björkö n:r 1 och 2 i Östergötlands län;

95:o) *af samma dag* i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående försäljning af kronans andel i den till roten n:r 9 Grahn af Piteå kompani vid Norrbottens regemente hörande torplägenhet i Pitholmens by;

96:o) *af samma dag* i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående försäljning af ett kronan tillhörigt område invid Hälsingborg m. m.;

97:o) *af samma dag* i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående försäljning af vissa områden från Visborgs kungsladugård i Gottlands län;

98:o) *af samma dag* i anledning af Kungl. Maj:ts proposition i fråga om beredande vid afvittring af hemmanet Dajkanvik n:r 1 i Västerbottens län af skogsanslag åt nämnda hemman;

99:o) *af samma dag* i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående öfverlåtelse till Västmanlands läns landsting af besittningsrätten till kronolägenheten Slottsvreten och en del af kronolägenheten Stallhagen inom Västerås stads område;

100:o) *af samma dag* i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående optionsrätt vid förestående utarrendering af kronoängen Stora Oxhagen n:r 2 i Göteborgs och Bohus län;

101:o) *af samma dag* i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående upplåtelse på arrende af staten tillhöriga vattenfall i Lagan vid Götaström och Fågelfors m. m. i Jönköpings län;

102:o) *af samma dag* i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående om- och tillbyggande af Kronprinsens husarregementes kokinrättningsbyggnad i Malmö samt om uppförande därstädes af en mässbyggnad för regementets underofficerare och manskap m. m.;

103:o) *af samma dag* i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående sättet för bestridande och redovisande af fångvårdens utgifter för landbruksrörelsen vid Svartsjö kungsladugård;

104:o) *af samma dag* i anledning af Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen under nionde hufvudtiteln gjorda framställning om statsanslag åt Sveriges utsädesförening;

105:o) *af den 22 maj* angående regleringen af utgifterna under riksstatens *första* hufvudtitel, innefattande anslagen till kungl. hof- och slottsstaterna;

106:o) *af samma dag* angående regleringen af utgifterna under riksstatens *andra* hufvudtitel, innefattande anslagen till justitiedepartementet;

107:o) *af samma dag* angående regleringen af utgifterna under riksstatens *tredje* hufvudtitel, innefattande anslagen till utrikesdepartementet;

108:o) *af samma dag* angående regleringen af utgifterna under riksstatens *fjärde* hufvudtitel, omfattande anslagen till landtförsvarsdepartementet;

109:o) *af samma dag* angående regleringen af utgifterna under riksstatens *femte* hufvudtitel, omfattande anslagen till sjöförsvarsdepartementet;

110:o) *af samma dag* angående regleringen af utgifterna under riksstatens *sjätte* hufvudtitel, innefattande anslagen till civildepartementet;

111:o) *af samma dag* angående regleringen af utgifterna under riksstatens *sjunde* hufvudtitel, innefattande anslagen till finansdepartementet;

112:o) *af samma dag* angående regleringen af utgifterna under riksstatens *åttonde* hufvudtitel, innefattande anslagen till ecklesiastikdepartementet;

113:o) *af samma dag* angående regleringen af utgifterna under riksstatens *nionde* hufvudtitel, innefattande anslagen till jordbruksdepartementet;

114:o) *af samma dag* angående regleringen af utgifterna under riksstatens *tionde* hufvudtitel, innefattande anslagen till pensions- och indragningsstaterna;

115:o) *af den 24 maj* i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående upp-låtande af odlingslägenheter å kronoparker och öfverloppsmarker i de sex nordli-gaste länen;

116:o) *af samma dag* i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående upp-låtande af nybyggeslägenheter å vissa delar af Alträsk och Svanå kronoparker samt f. d. Selets stockfångstskog;

117:o) *af samma dag* i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående utlägg-ning af ytterligare ett järnvägsspår mellan Tomteboda och Järfva järnvägsstatio-ner m. m.;

118:o) *af samma dag* i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående grun-der för åtgärder i syfte att åt mindre bemedlade och obemedlade bereda tillfälle att förvärfva egnahemslägenheter från vissa kronoegendomar;

119:o) *af samma dag* i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående utsträckt rätt att utlämna egnahemslån, samt i ämnet väckta motioner;

120:o) *af samma dag* i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående åtgär-der till skyddande af naturminnesmärken å kronans mark samt afsättande af vissa nationalparker;

121:o) *af samma dag* i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående rätt för jordägare att inlösa till statsverket indragna hospitalsränder m. m.;

122:o) *af samma dag* i anledning af Kungl. Maj:ts proposition om anslag för anläggning af ny farled mellan Vänersborg och Göteborg;

123:o) *af den 25 maj* i anledning af Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställning angående godkännande af postverkets utgiftsstaten för år 1910 m. m.;

124:o) *af samma dag* i anledning af Kungl. Maj:ts proposition till Riksdagen angående fördelning af de medel, som komma att under åren 1909 och 1910 afsättas till främjande af nykterhet och motarbetande af dryckenskapens följder, samt i äm-net väckta motioner;

125:o) *af den 24 maj* i anledning af Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen under andra, tredje, fjärde, femte, sjätte, sjunde, åttonde och nionde hufvudtitlarne gjorda framställningar om anslag för beredande af extra lönetillägg för år 1909 åt en del tjänstemän och betjänte m. m.;

126:o) *af samma dag* i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående rätt för Kungl. Maj:t att för inköp af skogbärande eller till skogsbörd tjänlig mark äf-vensom till inlösen af ströängar å kronoparkerna i Norrland och Dalarne disponera köpeskillingarna för vissa kronoegendomar;

127:o) *af samma dag* i anledning af Kungl. Maj:ts proposition till Riksdagen, med förslag till lag angående rätt till pension för tjänstemän vid statens järnvägar m. m., samt i ämnet väckta motioner;

128:o) *af samma dag* i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående upplåtelse till Stockholms stad af visst område utaf Norra Djurgården m. m.;

129:o) *af samma dag* i anledning af väckt motion om semester för vaktbetjante och med dem jämställda statstjänare i de centrala ämbetsverken och hofrätterna;

130:o) *af den 25 maj* i anledning af Riksdagens år 1908 församlade revisorers berättelse angående verkställd granskning af statsverkets jämte därtill hörande fonders tillstånd, styrelse och förvaltning under år 1907;

131:o) *af samma dag* i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående vissa med afvittringen inom Västerbottens och Norrbottens läns lappmarker sammanhängande förhållanden;

132:o) *af den 24 maj* i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående det under nionde hufvudtiteln uppförda anslaget till skiften och afvittringar;

133:o) *af den 25 maj* i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående be- myndigande för vattenfallsstyrelsen att försälja tomter och områden från de under styrelsens förvaltning ställda fastigheter i Älfsborgs samt Göteborgs och Bohus län m. m.;

134:o) *af den 24 maj* i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående efter- skänkande af fordringsbelopp hos f. d. underlöjtnanten i armén Nils Gustaf Zetter- berg, f. d. fanjunkaren Johannes Jonsson och f. d. sergeanten Anders Öqvist;

135:o) *af samma dag* i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående an- visande af medel till den s. k. jordförmedlingsfonden;

136:o) *af samma dag* i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående an- visande af ytterligare medel till norrländska nyodlingsfonden;

137:o) *af samma dag* i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående bere- dande af ytterligare medel för utlåning från fonden för rederinäringens understöd- jande;

138:o) *af samma dag* i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående förvärf af ingenjören Ernst Stridsberg tillhöriga områden å Västra Malgön;

139:o) *af samma dag* i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående be- stämmande af aflöningsförmånerna åt öfveringenjören vid kraftverket vid Trollhättan;

140:o) *af den 25 maj* i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående utlägg- ning af ytterligare ett järnvägsspår mellan Rönninge och Järna järnvägsstationer m. m.;

141:o) *af samma dag* i anledning af Kungl. Maj:ts proposition om anslag till inköp af fastigheter, som kunna erfordras för statens nuvarande eller blifvande an- läggningar vid Trollhättan m. m.;

142:o) *af den 24 maj* i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående för- säljning till Malmö stad af länsfängelset i Malmö med tillhörande område samt viss

del af det till centralfängelset därstädes hörande område med därå befintliga byggnader äfvensom uppförande i Malmö af nytt centralfängelse jämte länsfängelse;

143:o) af den 25 maj med öfverlämnande af ny riksstat;

144:o) af samma dag angående upprättadt nytt reglemente för riksgäldskontoret;

145:o) af den 24 maj angående beräkningen af statsverkets inkomster;

146:o) af den 25 maj angående statsregleringen för år 1910 och sättet för anvisande af vissa anslagsbelopp.

§ 25.

Kungl. Maj:t har genom aflåten proposition föreslagit Riksdagen att antaga: dels vid propositionen fogade förslag till

1) lag om indragning till statsverket och afskrifning af prästerskapets tionde samt om ersättning därför;

2) lag om reglering af prästerskapets aflöning;

3) lag om emeritilöner för präster; samt

4) lag om kyrkofond;

dels ock i propositionen angifna grunder för ändringar i lagstiftningen om ecklesiastika boställsskogar.

I afseende å denna proposition hafva kamrarna stannat i olika beslut, i följd hvaraf frågan jämlikt 63 § riksdagsordningen för denna riksdag förfallit; hvilket vi i skrifvelse den 22 maj anmält för Kungl. Maj:t.

§ 26.

Uti aflåten proposition har Kungl. Maj:t föreslagit Riksdagen att antaga ett vid propositionen fogadt förslag till ecklesiastik boställsordning.

I afseende å denna proposition hafva kamrarna stannat i olika beslut, i följd hvaraf frågan jämlikt 63 § riksdagsordningen för denna riksdag förfallit; hvilket vi i skrifvelse den 22 maj anmält för Kungl. Maj:t.

§ 27.

Genom aflåten proposition har Kungl. Maj:t föreslagit Riksdagen att antaga ett propositionen bilagdt förslag till lag angående tillsättning af prästerliga tjänster.

I skrifvelse till Kungl. Maj:t den 22 maj hafva vi anmält, att vi, som icke kunnat oförändrad bifalla berörda proposition, för vår del antagit en i vår skrifvelse införd lag i ämnet.

Därjämte hafva vi med anledning af inom Riksdagen väckta motioner anhållit, att Kungl. Maj:t täcktes låta verkställa utredning angående stiftsbandets upphäfvande samt för Riksdagen framlägga det förslag, hvartill en sådan utredning kan föranleda.

§ 28.

I en till Riksdagen aflåten proposition har Kungl. Maj:t föreslagit Riksdagen att dels med uteslutande ur riksstaten af det under åttonde hufvudtiteln uppförda förslagsanslaget till understöd åt enskilda läroverk, högst 60,000 kronor, och det under samma hufvudtitel upptagna anslaget till högre skolor för hvinnlig ungdom, 380,000 kronor, å nämnda hufvudtitel under rubrik: kommunala och enskilda läroanstalter uppföra ej mindre

ett anslag med titel: kommunala mellanskolor å 85,000 kronor,

ett anslag med titel: högre flickskolor å 375,000 kronor,

ett anslag med titel: enskilda läroverk å 120,000 kronor, och

ett anslag med titel: enskilda lärarinneseminarier å 20,000 kronor, dessa fyra anslag utgörande ett gemensamt reservationsanslag, än äfven

ett förslagsanslag med titel: lönetillägg åt lärarinnor vid statsunderstödda kommunala och enskilda läroanstalter å 190,000 kronor;

dels godkänna i propositionen angifna grunder och villkor för tilldelande af understöd från berörda anslag.

I sammanhang med dessa förslag hafva vi förehaft till behandling några inom Riksdagen väckta motioner.

I skrifvelse till Kungl. Maj:t den 21 maj hafva vi anmält de ändringar och uttalanden, hvartill granskningen af dessa förslag och motioner gifvit anledning; och hafva vi alltså för vår del beslutat,

dels att å riksstatens åttonde hufvudtitel under rubrik: *enskilda läroanstalter* uppföra ej mindre ett anslag med titel: *enskilda mellanskolor* å 60,000 kronor,

ett anslag med titel: *högre flickskolor* å 375,000 kronor,

ett anslag med titel: *högre goss- och samskolor* å 120,000 kronor,

ett anslag med titel: *enskilda lärarinneseminarier* å 20,000 kronor; dessa fyra anslag utgörande ett gemensamt reservationsanslag, än äfven

ett förslagsanslag med titel: *lönetillägg åt lärarinnor vid statsunderstödda enskilda läroanstalter* å 190,000 kronor,

dels att ur riksstaten utesluta det under åttonde hufvudtiteln uppförda förslagsanslaget till understöd åt enskilda läroverk å högst 60,000 kronor och det under samma hufvudtitel upptagna anslaget till högre skolor för kvinnlig ungdom å 380,000 kronor;

dels att å riksstatens åttonde hufvudtitel uppföra ett förslagsanslag under titeln *kommunala mellanskolor* å 10,000 kronor,

dels att hos Kungl. Maj:t anhålla om utredning och förslag i fråga om aflönings- och pensionsförmåner åt lärare och lärarinnor vid kommunala mellanskolor,

dels att höja det nu å riksstatens åttonde hufvudtitel uppförda förslagsanslaget till *högre folkskolor* å 32,000 kronor till 58,000 kronor,

dels ock de bestämmelser, under iakttagande af hvilka förenämnda anslag skola utgå.

§ 29.

Vi hafve i skrifvelse den 24 maj anmält för Kungl. Maj:t, att vi icke bifallit Kungl. Maj:ts proposition om rätt för Kungl. Maj:t att i visst fall förordna om omedelbar tillämpning af ifrågasatt förhöjd tull eller tillverkningsskatt.

§ 30.

Genom aflåten proposition har Kungl. Maj:t föreslagit Riksdagen att *dels* antaga ett propositionen bilagdt förslag till förordning angående tullverkets och varu-
emottagares ömsesidiga rättigheter och skyldigheter i fall, då tullafgift för inkom-
men vara oriktigt uppdebiterats m. m., *dels ock* förklara, att denna förordning skall
träda i kraft från och med den dag, som af Kungl. Maj:t bestämmes.

Denna proposition har blifvit af oss bifallen, hvilket vi i skrifvelse den 2 mars
tillkännagifvit för Kungl. Maj:t.

§ 31.

Med bifall till en af Kungl. Maj:t till Riksdagen aflåten proposition hafve vi,
på sätt inhämtas af vår skrifvelse till Kungl. Maj:t den 16 februari, beslutit,

dels att, så länge den med Frankrike afslutade handelstraktaten af den 30 de-
cember 1881, sådan den blifvit förlängd genom konventionen, undertecknad den 13
januari 1892, förblir i kraft, tullen å icke musserande vin af 14 procent alkoholhalt
och därunder skall utgöra, då vinet införes på fat, 34 öre för kilogram och, då vi-
net införes på andra kärl än fat, 69 öre för liter,

dels ock att i följd häraf rubrikerna nummer 695, 696 och 697 i tulltaxan af
den 8 juni 1906 skola erhålla i vår skrifvelse införd förändrad lydelse.

§ 32.

Enligt hvad vår skrifvelse till Kungl. Maj:t den 24 maj utvisar, hafve vi med
anledning af en inom Riksdagen gjord framställning beslutit, att tullen för malt-
drycker på fat, större eller mindre, fatens vikt inberäknad, skall utgöra 12 öre för
1 kilogram samt för maldrycker på andra kärl 20 öre för 1 liter samt att sålunda
rubriken »Maldrycker» i tulltaxan skall erhålla den förändrade lydelse, som vår
nämnda skrifvelse utvisar.

§ 33.

Med anledning af en inom Riksdagen väckt motion hafve vi, såsom inhämtas
af vår skrifvelse till Kungl. Maj:t den 24 mars, beslutit förklara artikeln arachid-
eller jordnötter tullfri samt att en däraf påkallad rubrik skall införas i tulltaxan.

§ 34.

Genom aflåten proposition har Kungl. Maj:t föreslagit Riksdagen att besluta viss i propositionen angifven ändring i afgifterna för inrikes postanvisning och postförskott å högre belopp än femhundra kronor.

Denna proposition har blifvit af oss bifallen, hvilket vi i skrifvelse den 16 mars tillkännagifvit för Kungl. Maj:t.

§ 35.

På sätt inhämtas af vår skrifvelse till Kungl. Maj:t den 4 maj hafve vi, som icke kunnat oförändrad bifalla Kungl. Maj:ts proposition angående bestämmande af vissa afgifter i sammanhang med anordnande af inrikes inkasseringsrörelse genom postverket m. m., *dels* beslutit att för inrikes inkasseringssuppdrag skall, när fordringsbeloppet genom postverket inkasserats, upptagas en särskild inkasseringssavgift, utgörande 10 öre, om det inkasserade beloppet icke öfverstiger 50 kronor; 20 öre om beloppet öfverstiger 50, men icke 100 kronor; 30 öre, om beloppet öfverstiger 100, men icke 500 kronor; samt 40 öre, om beloppet öfverstiger 500, men icke 1,000 kronor; *dels ock* medgifvit att, därest fordringshandling, som för inkassering genom postverkets försorg aflämnats till postbehandling i rekommenderadt eller assureradt bref, går förlorad, innan postverket afgifvit redovisning för inkasseringssuppdraget, afsändaren af dylik försändelse må vara berättigad åtnjuta godtgörelse efter enahanda grunder, som gälla beträffande afsändares rätt till ersättning för rekommenderadt eller assureradt bref, som förkommit, medan detsamma varit i postverkets vård.

§ 36.

Genom aflåten proposition har Kungl. Maj:t föreslagit Riksdagen att dels antaga ett vid propositionen fogadt förslag till förordning om ändrad lydelse af 1, 3, 8 och 52 §§ i förordningen den 18 september 1908 angående stämpelafgiften, dels ock med afseende å en sådan författning besluta, att de nya bestämmelserna om stämpelskyldighet för växlar skulle träda i kraft den 1 januari 1910 samt att öfriga nya bestämmelser i författningen skulle tillämpas från och med den dag, som af Kungl. Maj:t bestämdes.

Förevarande framställning har vunnit Riksdagens bifall, hvilket vi i skrifvelse den 22 maj anmält för Kungl. Maj:t.

§ 37.

I skrifvelse den 22 maj hafve vi anmält för Kungl. Maj:t, att vi bifallit Kungl. Maj:ts proposition, hvarigenom Kungl. Maj:t föreslagit Riksdagen att dels antaga ett propositionen bilagdt förslag till förordning om ändrad lydelse af 1 § i förordningen den 6 november 1908 angående en särskild stämpelavgift vid köp och

byte af fondpapper, dels ock förklara, att den ändrade lydelsen af berörda författningsrum skulle träda i kraft från och med den dag, som af Kungl. Maj:t bestämdes.

§ 38.

På sätt inhämtas af vår skrifvelse till Kungl. Maj:t den 24 april hafve vi med anledning af inom Riksdagen gjorda framställningar för vår del beslutit, *dels* att till 3 § i förordningen angående försäljning af brännvin den 9 juni 1905 skall fogas ett ytterligare moment af lydelse vår nämnda skrifvelse utvisar, *dels ock* att 15 § af samma förordning skall erhålla i vår skrifvelse införd förändrad lydelse.

§ 39.

Genom aflåten proposition har Kungl. Maj:t föreslagit Riksdagen att dels antaga ett vid propositionen fogadt förslag till förordning angående ändrad lydelse af 2, 5, 8, 36 och 53 §§ i förordningen den 7 augusti 1907 angående tillverkning och beskattning af maltdrycker, dels ock besluta, att, där restitution af skatt skall äga rum för malt, som vid skattepliktigt bryggeri omedelbart användts för tillverkning af svagdricka, restitution må utgå direkt från maltskattemedlen.

I skrifvelse den 24 maj hafve vi tillkännagifvit för Kungl. Maj:t, att vi, som icke kunnat bifalla Kungl. Maj:ts proposition oförändrad, beslutit, att 2, 5, 8, 23, 31, 36 och 53 §§ af förordningen den 7 augusti 1907 angående beskattning af maltdrycker skola från och med den 1 oktober 1909 erhålla den lydelse vid vår skrifvelse fogade bilaga utvisar, dels ock föreskrifvit, att där restitution af skatt skall äga rum för malt, som vid skattepliktigt bryggeri omedelbart användts för tillverkning af svagdricka, restitution skall utgå direkt från maltskattemedlen.

§ 40.

I aflåten proposition har Kungl. Maj:t föreslagit Riksdagen att besluta, att 11 § 2 mom., 27 § 1 mom., 35 §, 39 § 1 och 2 mom. samt 56 § 2 mom. i förordningen angående bevillning af fast egendom samt af inkomst den 13 september 1907 måtte erhålla den förändrade lydelse, som vid propositionen fogade förslag utvisade.

I skrifvelse den 22 maj hafve vi anmält för Kungl. Maj:t, att vi bifallit berörda proposition äfvensom beslutit, att 11 § 1 mom. af förordningen angående bevillning af fast egendom samt af inkomst den 13 september 1907 skall erhålla i vår skrifvelse angifven förändrad lydelse.

Vidare har Kungl. Maj:t i en annan till Riksdagen aflåten proposition föreslagit Riksdagen dels att till upptagande i riksstaten för år 1910 åtaga sig en särskild bevillning af 16,000,000 kronor under namn af inkomstskatt, att på enahanda sätt som bevillningen af fast egendom samt af inkomst af vederbörande vid de för betalning af kronoutskylder infallande uppboresstämorna uppbäras och i behörig ordning redovisas, dels ock besluta, att nämnda inkomstskatt skall utgå i enlighet

med gällande förordning om inkomstskatt, dock att 15 §, 34 § 2 mom. och 40 § 2 mom. i förordningen skulle erhålla den förändrade lydelse, som härvid fogade förslag utvisade.

På sätt af vår nämnda skrifvelse inhämtas, hafve vi jämväl för år 1910 åtagit oss en särskild direkt skatt under namn af inkomstskatt och hafve vi tillika beslutit, att gällande förordning om inkomstskatt skall under år 1910 bibehållas vid dess nuvarande lydelse, dock att 15 § 2 mom., 34 § 2 mom. och 40 § 2 mom. i förordningen skola erhålla i vår skrifvelse införd förändrad lydelse.

§ 41.

I förordningen angående bevilning af fast egendom samt af inkomst hafva vid innevarande riksmöte icke andra förändringar vidtagits än de, som i vår till Kungl. Maj:t aflåtna skrifvelse af den 22 innevarande maj blifvit anmälda, nämligen af 11, 27, 35, 39 och 56 §§ i förordningen; och hafve vi, som till uppförande i riksstaten för år 1910 åtagit oss bevilning af fast egendom samt af inkomst till belopp af 12,500,000 kronor, stadfäst berörda förordning med ofvan omförmälda ändringar, att lända till efterrättelse till slutet af det år, under hvars lopp ny bevilning af fast egendom samt af inkomst varder af Riksdagen fastställd.

Vid anmälan härom i skrifvelse den 24 maj hafve vi tillika anhållit, att Kungl. Maj:t täcktes om hvad vi sålunda beslutit låta utfärda allmän kungörelse.

§ 42.

I skrifvelse den 24 maj hafve vi anmält för Kungl. Maj:t, att vi med bifall till en af Kungl. Maj:t till Riksdagen aflåten proposition såsom bidrag till fyllande af statsverkets behof för år 1910 åtagit oss en särskild bevilning af 2,400,000 kronor under benämning af extra inkomstskatt att, utan sammanblandning med öfriga kronoutskylder, på grund af 1910 års inkomstskattetaxering utgå med 15 öre för hvarje hundratal af det enligt förordningen om inkomstskatt beräknade belopp, efter hvilket den vanliga inkomstskatten utgår; börande denna extra inkomstskatt på enahanda sätt som bevilningen af fast egendom samt af inkomst af vederbörande vid de för betalning af kronoutskylder infallande uppboresstämorna uppbäras och i behörig ordning redovisas.

§ 43.

Med anledning af en inom Riksdagen gjord framställning hafve vi i skrifvelse till Kungl. Maj:t den 22 maj anhållit, att Kungl. Maj:t täcktes låta verkställa utredning, huruvida för användning af automobiler eller vissa slag af dem skatt, vare sig i form af stämpel eller annorledes, bör åsättas, samt därefter till Riksdagen inkomma med det förslag, hvartill nämnda utredning kan gifva anledning.

§ 44.

Kungl. Maj:t har genom aflåten proposition föreslagit Riksdagen att antaga ett propositionen bilagdt förslag till förordning angående vissa bestämmelser rörande gränstrafiken mellan Sverige och Norge.

Enligt hvad vår skrivelse till Kungl. Maj:t den 30 mars utvisar, hafve vi, som icke oförändradt bifallit berörda förslag, antagit en förordning i ämnet, af lydelse bilaga till vår nämnda skrivelse utvisar.

Tillika hafve vi — med hänsyn till att det för en del af gränsbefolkningen, som för inköp af lifsförnödenheter är företrädesvis hänvisad till norska orter, vore af stor betydelse att få tullfritt på en gång införa tillräckliga mängder af sådana varor — hos Kungl. Maj:t begärt utredning beträffande huruvida och i hvilken omfattning en i sådant afseende utsträckt tullfrihet lämpligen bör medgifvas, utan att anledning till missbruk därigenom gifves.

§ 45.

I aflåten proposition har Kungl. Maj:t föreslagit Riksdagen att besluta, att §§ 4, 5, 7, 8, 10, 11, 15 och 16 samt det till § 6 hörande formulär nr 2 i förordningen den 6 augusti 1894 angående mantalsskrifning skulle erhålla den förändrade lydelse, som af ett vid propositionen fogadt förslag utvisades.

I afseende å denna proposition hafva kamrarna stannat i olika beslut, i följd hvaraf frågan jämlikt § 63 riksdagsordningen för denna riksdag förfallit, hvilket vi i skrivelse den 18 maj tillkännagifvit för Kungl. Maj:t.

§ 46.

Vi hafve beslutit, att af Riksbankens vinst för år 1908, utgörande 8,946,594 kronor 26 öre, ett belopp af 8,323,000 kronor skall öfverlämnas till statsverket; att statsverkets andel af bankovinsten för år 1908 skall af fullmäktige i riksbanken tillhandahållas statskontoret med 2,323,000 kronor under januari 1910 och med 2,000,000 kronor under loppet af hvarje af månaderna april, juli och oktober 1910; att af förenämnda årsvinst 622,885 kronor 33 öre afsättes till riksbankens reservfond samt att af vinsten återstående 708 kronor 93 öre skall bibehållas för framtida disposition.

§ 47.

Med öfverlämnande af reglemente för Riksbankens styrelse och förvaltning hafve vi uti skrivelse den 8 maj anhållit, att Kungl. Maj:t täcktes låta kungöra de föreskrifter, som för allmänheten kunna vara af vikt att känna.

§ 48.

I skrivelse den 8 maj hafve vi anmält för Kungl. Maj:t, att vi beslutit, att § 1 i instruktionen för Riksdagens revisorer vid Riksbankens afdelningskontor i orterna

skall erhålla i vår skrifvelse införd förändrad lydelse; och hafve vi tillika anhållit, att ifrågavarande instruktion i dess helhet måtte genom kungörelse varda till allmänhetens kännedom meddelad.

§ 49.

Kungl. Maj:t har genom aflåten proposition föreslagit Riksdagen att antaga propositionen bilagdt förslag till lag angående ändrad lydelse af § 70 i förordningen om kommunalstyrelse på landet den 21 mars 1862.

I skrifvelse den 12 maj hafve vi tillkännagifvit för Kungl. Maj:t, att vi bifallit det i propositionen innefattade lagförslag.

§ 50.

Enligt hvad vår skrifvelse till Kungl. Maj:t den 27 april utvisar, hafve vi bifallit Kungl. Maj:ts proposition, hvarigenom Kungl. Maj:t föreslagit Riksdagen att antaga propositionen bilagdt förslag till lag angående ändrad lydelse af 8 § i lagen om förvärfvande och förlust af medborgarerrätt den 1 oktober 1894.

§ 51.

Vi hafve i skrifvelse till Kungl. Maj:t den 16 mars i anledning af en inom Riksdagen väckt motion anhållit, det täcktes Kungl. Maj:t låta utarbета och för Riksdagen framlägga förslag till lagbestämmelser, på hvilka villkor landtfastighet, som utgör fideikommiss, må kunna af innehafvaren helt eller delvis säljas mot det att köpeskillingen i stället sättes såsom fideikommiss.

§ 52.

Genom aflåten proposition har Kungl. Maj:t föreslagit Riksdagen att antaga:

- 1) lag angående Kungl. Maj:ts högsta domstols tjänstgöring på afdelningar;
- 2) stadga angående måls handläggning i vissa fall af Kungl. Maj:ts högsta domstols afdelningar samfälltd;
- 3) lag om Kungl. Maj:ts regeringsrätt;
- 4) lag om tjänstgöringen i Kungl. Maj:ts lagråd;
- 5) lag om ändring i förordningen angående äktenskapsskillnader den 27 april 1810; och
- 6) lag om ändring i förordningen den 3 april 1810, huruledes rättelse och förklaring uti gjorda fideikommissförfattningar må sökas samt hvad i afseende på fardag af fideikommissegendom kommer att iakttagas.

Ifrågavarande proposition har icke kunnat af oss i oförändradt skick bifallas, utan hafve vi för vår del antagit lagar i de under mom. 1 samt 3—6 här ofvan omförmälda ämnen äfvensom stadga angående måls handläggning i vissa fall af Kungl. Maj:ts högsta domstols afdelningar samfälltd, af lydelse vår skrifvelse till Kungl. Maj:t den 9 mars utvisar.

§ 53.

I en till Riksdagen aflåten proposition har Kungl. Maj:t föreslagit Riksdagen att antaga vid propositionen fogade förslag till lag om ändrad lydelse af 6, 7 och 8 §§ i lagen den 18 april 1884 angående tillsyn å förmyndares förvaltning af omyndigs egendom samt till lag om ändrad lydelse af 125 och 127 §§ konkurslagen.

Denna proposition har blifvit af oss bifallen, hvilket vi i skrifvelse den 22 maj tillkännagifvit för Kungl. Maj:t.

§ 54.

Genom aflåten proposition har Kungl. Maj:t föreslagit Riksdagen att antaga förslag till lag om arrende af viss jord å landet inom Norrland och Dalarne samt till lag angående uppsikt å vissa jordbruk i Norrland och Dalarne.

Ifrågavarande proposition har icke kunnat af oss i oförändradt skick bifallas, utan hafve vi för vår del antagit lagar i berörda ämnen, af lydelse vår skrifvelse till Kungl. Maj:t den 22 maj utvisar.

§ 55.

På sätt inhämtas af vår skrifvelse till Kungl. Maj:t den 27 april, hafve vi bifallit Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändrad lydelse af 13 § skiftesstadgan.

§ 56.

Vi hafve i skrifvelse den 22 maj anmält för Kungl. Maj:t, att vi bifallit Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag, innefattande vissa bestämmelser angående laga skiften i Juckasjärvi och Karesuando socknar af Norrbottens län.

§ 57.

På sätt inhämtas af vår skrifvelse till Kungl. Maj:t den 22 maj, hafve vi med anledning af en utaf Kungl. Maj:t till Riksdagen aflåten proposition för vår del antagit en i vår skrifvelse införd lag om inskränkning i rätten att erhålla ägostyckning.

§ 58.

Vi hafve i skrifvelse den 19 maj tillkännagifvit för Kungl. Maj:t, att vi i anledning af en utaf Kungl. Maj:t till Riksdagen aflåten proposition samt en inom Riksdagen väckt motion för vår del beslutit, att 59 § i lagen angående väghållningsbesvärets utgörande på landet den 23 oktober 1891, sådant detta lagrum lyder enligt lagen den 20 juni 1905, skall erhålla den förändrade lydelse, som vår nämnda skrifvelse utvisar.

§ 59.

På sätt inhämtas af vår skrifvelse till Kungl. Maj:t den 15 maj, hafve vi, i anledning af inom Riksdagen väckta motioner, anhållit, det Kungl. Maj:t ville låta utreda, huruvida icke en begränsning borde ske af väghållningsskyldigs rösträtt å vägstämma, samt för Riksdagen framlägga det förslag till lag, hvartill utredningen kan gifva anledning.

§ 60.

Genom afåten proposition har Kungl. Maj:t föreslagit Riksdagen att antaga förslag till lag om ändrad lydelse af 33, 35 och 37 §§ i förordningen den 16 juni 1875 angående in-teckning i fast egendom, till lag om ändrad lydelse af 79 och 104 §§ utsökningslagen, till lag om särskild värdering af afsöndrad lägenhet samt till lag om ändrad lydelse af 1 § andra stycket och 2 § andra stycket i lagen den 18 oktober 1907 angående ryttare-, soldat- och båtsmanstorps befriande i vissa fall från ansvar för in-teckningar i stamhemmanet.

Enligt hvad vår skrifvelse till Kungl. Maj:t den 22 maj utvisar, hafve vi, som icke kunnat godkänna de i propositionen innehållna förslag till lag om särskild värdering af afsöndrad lägenhet samt till lag om ändrad lydelse af 1 § andra stycket och 2 § andra stycket i lagen den 18 oktober 1907 angående ryttare-, soldat- och båtsmanstorps befriande i vissa fall från ansvar för in-teckningar i stamhemmanet,

dels för vår del antagit i vår skrifvelse införda, i vissa delar förändrade förslag till lag om ändrad lydelse af 33, 35 och 37 §§ i förordningen den 16 juni 1875 angående in-teckning i fast egendom samt till lag om ändrad lydelse af 79 och 104 §§ utsökningslagen,

dels anhållit, att Kungl. Maj:t snarast möjligt täcktes låta utreda, huruvida hufvudsakligen i det syfte, som med lagen om särskild värdering af afsöndrad lägenhet afses, en värdering kan anordnas, som, utan att in-teckningshafvares säkerhet därigenom äfventyras, bättre än i förslaget sker tillgodoser de anspråk, hvilka måste uppställas i afseende å värderingsförfarandets billighet och enkelhet, samt för Riksdagen framlägga det förslag, som däraf kan föranledas,

dels ock i anledning af väckt motion för vår del antagit vår skrifvelse bilagdt förslag till lag om ändring af 1 § i lagen den 18 oktober 1907 angående ryttare-, soldat- och båtsmanstorps befriande i vissa fall från ansvar för in-teckningar i stamhemmanet.

§ 61.

Genom afåten proposition har Kungl. Maj:t föreslagit Riksdagen att antaga propositionen bilagda förslag till lag angående ändrad lydelse af 10, 11, 12 och 13 §§ i lagen om handräckning åt utländsk domstol den 6 mars 1899 samt till lag

angående ändrad lydelse af 2 och 3 §§ i lagen om verkställighet i visst fall af utländsk domstols beslut den 6 mars 1899.

Denna proposition har blifvit af oss bifallen, hvilket vi i skrifvelse den 21 april tillkännagifvit för Kungl. Maj:t.

§ 62.

Vi hafve bifallit Kungl. Maj:ts proposition, hvarigenom Kungl. Maj:t föreslagit Riksdagen att antaga propositionen bilagdt förslag till lag om konsularjurisdiktion, hvilket vi i skrifvelse den 19 maj tillkännagifvit för Kungl. Maj:t.

§ 63.

Med anledning af en utaf Riksdagens justitieombudsman gjord framställning hafve vi för vår del antagit en lag om ändrad lydelse af 4 kap. 10 § strafflagen, af lydelse vår skrifvelse till Kungl. Maj:t den 9 mars utvisar.

§ 64.

Med anledning af en inom Riksdagen gjord framställning hafve vi i skrifvelse den 16 mars anhållit, att Kungl. Maj:t täcktes låta utreda, i hvad mån ändring må kunna ske af 5 kap. 3 § strafflagen, i syfte att där omförmälda unga förbrytare må i större utsträckning, än för närvarande är medgifvet, kunna insättas i allmän uppfostringsanstalt, samt för Riksdagen framlägga de förslag, hvartill en dylik utredning kan föranleda.

§ 65.

Vi hafve bifallit Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändrad lydelse af 25 kap. 15 och 22 §§ strafflagen; hvilket vi i skrifvelse den 27 april tillkännagifvit för Kungl. Maj:t.

§ 66.

Enligt hvad vår skrifvelse till Kungl. Maj:t den 22 maj utvisar, hafve vi, med bifall till en till Riksdagen aflåten proposition, antagit propositionen bilagdt förslag till lag om ändrad lydelse af 77 § i strafflagen för krigsmakten den 7 oktober 1881.

§ 67.

Med anledning af en inom Riksdagen gjord framställning hafve vi i skrifvelse till Kungl. Maj:t den 16 mars anhållit, att Kungl. Maj:t måtte låta verkställa utredning, huruvida och på hvilka villkor villkorlig dom må komma till användning jämväl beträffande personer, som för fylleri och därmed sammanhängande förseelser dömts till böter, utan afseende å den omständigheten, huruvida vid domens afkunnande kan antagas, att den tilltalade skall nödgas aftjäna böterna med frihetsstraff, samt därefter för Riksdagen framlägga de förslag, hvartill utredningen kan föranleda.

§ 68.

Vi hafve bifallit Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag angående verkställighet i vissa fall af straff, ådömdt genom icke laga kraft ägande utslag, till lag om ändrad lydelse af 1 § i lagen den 1 juli 1898, innefattande vissa bestämmelser om beräkning af strafftid, och till lag om ändrad lydelse af 12 § i lagen angående villkorlig frigifning den 22 juni 1906; hvilket vi i skrifvelse den 9 mars anmält för Kungl. Maj:t.

§ 69.

Vi hafve med anledning af en inom Riksdagen väckt motion i skrifvelse till Kungl. Maj:t den 9 mars anhållit, det Kungl. Maj:t täcktes låta utreda, under hvilka förutsättningar straffpåföljden förlust af medborgerligt förtroende må kunna ur lagstiftningen borttagas, samt för Riksdagen framlägga det förslag till lagbestämmelser, hvartill en dylik utredning kan föranleda.

§ 70.

Vi hafve med anledning af en inom Riksdagen gjord framställning i skrifvelse till Kungl. Maj:t den 27 april anhållit, att Kungl. Maj:t ville taga under öfvervägande, dels i hvilka fall edgång må kunna utbytas mot en i annan högtidlig och bindande form afgifven försäkran, dels ock huru formen för edgång bör förändras, samt därefter för Riksdagen framlägga de förslag, som däraf kunna föranledas.

§ 71.

I skrifvelse den 9 mars hafve vi anmält för Kungl. Maj:t, att vi bifallit Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag, innefattande ändring i 12 kap. 3 § kyrkolagen.

§ 72.

På sätt inhämtas af vår skrifvelse till Kungl. Maj:t den 9 mars, hafve vi på grund af inom Riksdagen väckta motioner anhållit, att Kungl. Maj:t ville taga i öfvervägande, under hvilka villkor det må kunna tillåtas medlem af svenska kyrkan att, äfven utan uppgifven afsikt att öfvergå till annat trossamfund, utträda ur kyrkan, äfvensom huru gällande lagstiftning lämpligast må kunna ändras därhän, att främmande trosbekännare och de, som anmält sig till utträde ur kyrkan, ej på grund däraf uteslutas från rätt att deltaga i afgörandet af frågor, som icke pröfvas vara af beskaffenhet att böra allenast af kyrkans medlemmar handläggas, samt låta utarbета och för Riksdagen framlägga de förslag, som af denna utredning kunna föranledas.

§ 73.

Uti aflåten proposition har Kungl. Maj:t föreslagit Riksdagen att antaga propositionen bilagda förslag till lag angående byggnad och underhåll af kyrka med

hvad därtill hörer, så ock af särskild sockenstufva, samt till lag angående skyldighet att deltaga i kostnaden för byggnad och underhåll af prästgård.

Denna proposition har blifvit af oss bifallen, hvilket vi i skrifvelse den 12 maj tillkännagifvit för Kungl. Maj:t.

§ 74.

Vi hafve i skrifvelse den 12 maj tillkännagifvit för Kungl. Maj:t, att vi bifallit Kungl. Maj:ts proposition, hvarigenom Kungl. Maj:t föreslagit Riksdagen att antaga propositionen bilagdt förslag till lag angående skyldighet att deltaga i kostnaden för byggnad och underhåll af tingshus och häradsfängelse.

§ 75.

Genom aflåten proposition har Kungl. Maj:t föreslagit Riksdagen antaga propositionen bilagda förslag till

1:o lag angående folkskoleväsendet i vissa städer;

2:o lag om ändrad lydelse af § 1 i kungl. förordningen om kyrkostämma samt kyrkoråd och skolråd den 21 mars 1862; och

3:o lag om ändrad lydelse af 2 och 28 §§ i lagen angående uppfostran åt vanartade och i sedligt afseende försummade barn den 13 juni 1902.

Denna proposition har blifvit af oss bifallen, hvilket vi i skrifvelse den 15 maj anmält för Kungl. Maj:t.

§ 76.

På grund af en inom Riksdagen väckt motion hafve vi för vår del beslutit, att § 7 i kungl. förordningen den 4 maj 1855 angående handelsböcker och handelsräkningar skall erhålla den förändrade lydelse, som vår skrifvelse till Kungl. Maj:t den 16 mars utvisar.

§ 77.

Vi hafve på grund af en inom Riksdagen väckt motion i skrifvelse till Kungl. Maj:t den 30 mars anhållit, att Kungl. Maj:t täcktes låta utreda, huruvida icke en lagstiftning bör komma till stånd för vinnande af kontroll å handeln med beredda kraftfodermedel, samt för Riksdagen framlägga det förslag, hvartill denna utredning kan föranleda.

§ 78.

Med anledning af en inom Riksdagen gjord framställning hafve vi i skrifvelse till Kungl. Maj:t den 1 april anhållit om lagbestämmelser för att gent emot utlänning, till hvilken upplåtits afverkningsrätt till skog, må vinnas större säkerhet för fullgörande af de till återväxtens betryggande å skogsmarken erforderliga åtgärder.

§ 79.

I skrifvelse den 27 april hafve vi anmält för Kungl. Maj:t, att vi icke kunnat antaga Kungl. Maj:ts proposition med förslag till

1:o) lag om gemensambetsfiske; samt

2:o) lag angående ändrad lydelse af 10, 13 och 14 §§ i lagen om rätt till fiske den 27 juni 1896.

§ 80.

Enligt hvad vår skrifvelse till Kungl. Maj:t den 27 april utvisar, hafve vi i anledning af en inom Riksdagen gjord framställning för vår del antagit en i vår nämnda skrifvelse införd lag angående förbud mot kvinnors användande till arbete nattetid i vissa industriella företag.

§ 81.

Vi hafve bifallit Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om förbud mot viss försäljning af tobak; hvilket vi i skrifvelse den 5 maj tillkännagifvit för Kungl. Maj:t.

§ 82.

Kungl. Maj:t har genom aflåten proposition föreslagit Riksdagen att antaga propositionen bilagda förslag till

1) lag angående naturminnesmärkens fredande,

2) lag angående nationalparker och

3) lag innefattande tillägg till förordningen den 14 april 1866 angående jords eller lägenhets afstående för allmänt behof.

Ifrågavarande proposition har icke kunnat af oss oförändrad bifallas, utan hafve vi för vår del antagit lagar i ofvanberörda ämnen, af lydelse vår skrifvelse till Kungl. Maj:t den 5 maj utvisar.

§ 83.

Genom aflåten proposition har Kungl. Maj:t föreslagit Riksdagen att antaga propositionen bilagdt förslag till lag om förbud mot handels idkande å söckendag utöfver viss tid.

Enligt hvad vår skrifvelse till Kungl. Maj:t den 15 maj utvisar, hafve vi, som icke kunnat i oförändradt skick godkänna ifrågavarande proposition, tillkännagifvit för Kungl. Maj:t, att vi för vår del antagit en i vår skrifvelse införd lag i ämnet.

§ 84.

Genom två särskilda propositioner har Kungl. Maj:t föreslagit Riksdagen att antaga propositionerna bilagda förslag till dels lag angående husbehofsskogar inom vissa områden samt lag om ändrad lydelse af 2 § i lagen den 24 juli 1903 an-

gående skyddsskogar, dels ock lag om uteslutande tills vidare af rätten att erhålla laga skifte inom vissa områden och lag angående marks afstående för nomadlapparnas behof vid afvittring ofvan odlingsgränsen.

Ifrågavarande propositioner hafva blifvit af oss bifallna; hvilket vi i skrifvelse den 22 maj tillkännagifvit för Kungl. Maj:t.

§ 85.

Vi hafve bifallit Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändrad lydelse af 25 § i förordningen angående patent den 16 maj 1884, hvilket vi i skrifvelse den 19 maj tillkännagifvit för Kungl. Maj:t.

§ 86.

I skrifvelse den 19 maj hafve vi tillkännagifvit för Kungl. Maj:t, att vi bifallit Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändrad lydelse af § 9 i lagen angående köttbesiktning och slakthus den 22 december 1897.

§ 87.

Enligt hvad vår skrifvelse till Kungl. Maj:t den 22 maj utvisar, hafve vi, som icke kunnat i oförändradt skick godkänna Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändrad lydelse af § 16 i värnpliktslagen den 14 juni 1901, för vår del antagit en i vår skrifvelse införd lag i ämnet.

§ 88.

Uti punkt 10 under andra hufvudtiteln har Kungl. Maj:t föreslagit Riksdagen att till bestridande af kostnaderna för en processkommission, afsedd att verkställa omarbetning af rättegångsbalken och därtill hörande författningar, på extra stat för år 1910 bevilja 50,000 kronor.

Såsom inhämtas af vår skrifvelse till Kungl. Maj:t den 16 mars, hafve vi funnit oss icke böra bifalla Kungl. Maj:ts ifrågavarande förslag.

§ 89.

Enligt hvad vår skrifvelse till Kungl. Maj:t den 16 mars utvisar, hafve vi med anledning af en utaf Riksdagens justitieombudsman i afgifven ämbetsberättelse gjord framställning för vår del antagit en i vår nämnda skrifvelse införd lag om ändrad lydelse af 1 § i lagen angående förordnande af rättegångsbiträde ått häktad den 14 september 1906.

§ 90.

Genom aflåten proposition har Kungl. Maj:t föreslagit Riksdagen att antaga propositionen bilagda förslag till

1) förordning om ersättning i anledning af kroppsskada ådragen under militärtjänstgöring;

- 2) lag om ändring i vissa delar af värnpliktslagen den 14 juni 1901; och
 3) förordning angående den fond, ur hvilken skall utgå ersättning, som enligt förordningen den 5 mars 1909 om ersättning i anledning af kroppsskada, ådragen under militärtjänstgöring, tillkommer volontär vid hären eller någon, som tillhör flottans eller kustartilleriets stammanskap.

Enligt hvad vår skrifvelse till Kungl. Maj:t den 20 maj utvisar, hafve vi, som icke funnit anledning att mot ifrågavarande förslag i hufvudsak framställa någon erinran, anmält, att vi för vår del antagit

- 1) den af Kungl. Maj:t föreslagna förordning om ersättning i anledning af kroppsskada, ådragen under militärtjänstgöring, dock med viss förändring af 2 §;
 2) den af Kungl. Maj:t föreslagna lag om ändring i vissa delar af värnpliktslagen den 14 juni 1901; och
 3) en i vår skrifvelse införd förordning angående den fond, ur hvilken skall utgå ersättning, som enligt förordningen om ersättning i anledning af kroppsskada, ådragen under militärtjänstgöring, tillkommer volontär vid hären eller någon, som tillhör flottans eller kustartilleriets stammanskap.

§ 91.

På grund af en inom Riksdagen väckt motion hafva vi i skrifvelse till Kungl. Maj:t den 20 maj anhållit, det täcktes Kungl. Maj:t taga i öfvervägande, huruvida och på hvad sätt genom det allmännas försorg rättshjälp må kunna beredas genom olycksfall i arbete skadade arbetare eller deras efterlevande för utfående af dem enligt lag tillkommande ersättning.

§ 92.

Genom särskilda till Riksdagen aflåtna propositioner har Kungl. Maj:t föreslagit Riksdagen att antaga propositionerna bilagda förslag till

- 1) lag om ändrad lydelse af 1, 3, 8, 10, 17, 22, 44 och 65 §§ grufvestadgan;
 2) lag, innefattande bestämmelser angående grufdrift å viss kronojord;
 3) lag angående fortsatt tillämpning af hvad i lagen den 19 april 1907 om in-
 skränkning i inmutningsrätten är stadgad;
 4) lag angående ändrad lydelse af 2 kap. 3 § i lagen om nyttjanderätt till fast
 egendom den 14 juni 1907;
 5) bestämmelser angående undersökning och tillgodogörande af mineralfyndighet
 å viss kronojord; och
 6) visst tillägg till de af 1908 års Riksdag antagna förändrade grunder för för-
 valtningen af kronans jordbruksdomäner.

I afseende å det under mom. 1 upptagna lagförslag hafva kamrarna stannat i olika beslut, i följd hvaraf denna fråga jämlikt 63 § riksdagsordningen för denna Riksdag förfallit.

Beträffande de under mom. 2, 4, 5 och 6 upptagna förslag, hafva nämnda förslag ej heller blifvit af oss bifallna. Vi hafva emellertid med anledning däraf, att uti det under mom. 5 här ofvan omförmälda förslag upptagits bestämmelse, att den royaltyn, som tillståndshafvare har att erlägga, skall utgå med viss procent af bruttoafkastningen, ansett det vara önskvärdt, att Kungl. Maj:t ville, innan förslaget ånyo förelägges Riksdagen, taga i förnyadt öfvervägande, huruvida ett system, enligt hvilket royaltyn bestämmes efter nettoafkastningen, må kunna vara i praktiken genomförbart.

Mot det under mom. 3 upptagna lagförslaget hafva vi icke funnit anledning till någon erinran, hvadan detsamma af oss bifallits.

Vid behandlingen af detta ärende hafva vi därjämte anhållit, det täcktes Kungl. Maj:t taga under öfvervägande, huruvida icke till främjande af egnahemsrörelsen de hinder, som för närvarande möta mot att under löpande arrendetid från kronoegendomar afsända lägenheter, skulle kunna undanröjas, samt att de förslag, som af utredningen framgå, måtte föreläggas nästkommande års Riksdag.

§ 93.

Genom särskilda propositioner har Kungl. Maj:t föreslagit Riksdagen att antaga propositionerna bilagda förslag till lag om skogsaccis samt lag angående ändrad lydelse af 38 § i förordningen om kyrkostämma samt kyrkoråd och skolråd den 21 mars 1862.

I skrifvelse den 21 maj hafva vi anmält för Kungl. Maj:t, att vi dels godkänt sistnämnda lagförslag, dels ock icke kunnat i oförändradt skick godkänna förstnämnda lagförslag, utan för vår del antagit en i vår skrifvelse införd lag om skogsaccis.

§ 94.

I anledning af en inom Riksdagen väckt motion hafva vi i skrifvelse till Kungl. Maj:t den 18 maj anhållit, det Kungl. Maj:t täcktes, efter verkställd utredning, dels till Riksdagen framlägga förslag till lagbestämmelser i syfte att för personer, som för brott, begånget under rusets inflytande, dömts till fängelse eller straffarbete eller som under en kortare tid upprepade gånger bötfällts för fylleri, försvåra återkomsten af starka drycker, dels ock meddela de närmare administrativa föreskrifter, som af sådana lagbestämmelser må föranledas.

§ 95.

Genom aflåten proposition har Kungl. Maj:t föreslagit Riksdagen dels att antaga propositionen bilagda förslag till förordningar angående konungariket Sveriges stadshypotekskassa och angående grunderna för stadshypoteksföreningars bildande och verksamhet,

dels ock besluta, att, sedan hypotekskassan kommit till stånd, skola från riksgäldskontoret till kassan såsom dess grundfond öfverlämnas 30,000,000 kronor i svenska statens tre och en half procent obligationer med rätt för kassan att i enlighet med de i förordningen angående konungariket Sveriges stadshypotekskassa gifna bestämmelser disponera sagda obligationer, dock under villkor att, om kassans grundfond genom på kassans rörelse uppkomna förluster skulle nedgå till 26,000,000 kronor, kassan icke äger upptaga nytt lån, med mindre Riksdagen på Kungl. Maj:ts framställning sådant medgifver.

I skrifvelse till Kungl. Maj:t den 21 maj hafva vi anmält för Kungl. Maj:t, att vi, som icke kunnat i oförändradt skick bifalla berörda proposition, dels för vår del antagit i vår nämnda skrifvelse införda förordningar i ofvanberörda ämnen, dels ock beslutit att, sedan konungariket Sveriges stadshypotekskassa kommit till stånd, skola från riksgäldskontoret till kassan såsom dess grundfond öfverlämnas 30,000,000 kronor i svenska statens tre och en half procent obligationer, att disponeras på sätt Kungl. Maj:t föreslagit.

§ 96.

I skrifvelse den 18 maj hafva vi anmält för Kungl. Maj:t, att vi, med bifall till särskilda af Kungl. Maj:t till Riksdagen aflättna propositioner, antagit

- 1) lag angående emissionsbanker;
- 2) lag om ändrad lydelse af 27 § i lagen den 18 september 1903 angående solidariska bankbolag; samt
- 3) lag om ändrad lydelse af 24 och 88 §§ i lagen den 18 september 1903 angående bankaktiebolag.

§ 97.

I öfverensstämmelse med § 89 regeringsformen hafve vi anmält våra önskingar, hemställanden och förslag genom följande skrivelser:

- 1:o af den 15 april med begäran om utredning och förslag i fråga om anordnande af landtbrukshögskoleundervisning;
- 2:o af den 13 maj angående åtgärders vidtagande för att folk- eller småskolelärare, som är obotligt sinnessjuk, måtte kunna entledigas med pension;
- 3:o af samma dag angående bestämmelser mot onödigt plågande af husdjur vid slakt;
- 4:o af den 23 maj angående ändrade grunder för val af sjömanshusdirektion m. m.;
- 5:o af den 24 maj angående tillägg till gällande bestämmelser rörande villkoren för idkande af pantlånerörelse;
- 6:o af samma dag angående sofplatser för tredje klassens passagerare å statens järnvägar;
- 7:o af samma dag om ändring i lasarettstadgans bestämmelser rörande tillsättandet af underläkare vid lasarett;

8:o) af samma dag angående bestämmelser rörande skyldighet att vid allmän flottled uppföra bostäder för flottningssmannskapet;

9:o) af den 25 maj angående ändrade bestämmelser rörande automobiltrafik;

10:o) af samma dag i fråga om kontroll öfver programmen för biografföreställningar.

11:o) af samma dag angående utredning rörande statens, kommunernas, landstingens och hushållningssällskapens frigörande från ekonomiskt beroende af från rusdryckshandteringen härflytande medel.

§ 98.

Den i öfverensstämmelse med § 103 regeringsformen och § 69 riksdagsordningen valda nämnd har ansett högsta domstolens samtliga ledamöter bära vid deras ämbeten bibehållas, hvilket vi i skrifvelse den 12 februari anmält för Kungl. Maj:t.

§ 99.

I enlighet med §§ 96 och 97 regeringsformen samt § 68 riksdagsordningen hafve vi kallat revisionssekreteraren, riddaren af Kungl. Maj:ts nordstjärneorden Berndt Fridolf Engelbrekt Hasselrot att vara Riksdagens justitieombudsman samt ledamoten af Riksdagens Första Kammare, häradshöfdingen i Norra Åsbo härads domsaga, förutvarande statsrådet, kommandören af Kungl. Maj:ts nordstjärneorden, första klassen, juris och filosofie doktorn Ossian Berger att i justitieombudsmannens ämbete inträda eller detsamma utöfva i de fall, nämnda grundlagar omförmäla.

§ 100.

Enär fullmäktige i riksbanken med insikt, nit och omsorg handhaft det dem lämnade uppdrag, hafve vi beviljat bemälda fullmäktige ansvarsfrihet dels för förvaltningen under år 1907 af bankens såväl hufvudkontor som samtliga afdelningskontor i orterna, dels ock för de beslut och åtgärder, som finnas antecknade till fullmäktiges protokoll från och med den 15 januari 1908 till samma dag innevarande år.

§ 101.

Då vi funnit fullmäktige i riksgäldskontoret hafva med nit och omsorg uppfyllt sitt viktiga och ansvarsfulla kall, hafve vi tillerkänt fullmäktige full ansvarsfrihet för alla beslut och åtgärder, som finnas antecknade i deras protokoll från den 17 januari 1908 till och med den 19 januari 1909.

§ 102.

På grund af § 72 regeringsformen samt §§ 71 och 73 riksdagsordningen hafve vi valt två fullmäktige i riksbanken samt två fullmäktige i riksgäldskontoret äfvensom suppleanter för Riksdagens samtliga fullmäktige i dessa verk, hvarjämte

vi meddelat fullmäktige nödiga föreskrifter, hvilka i de för sagda verk upprättade reglementen äro intagna.

§ 103.

På grund af § 108 i regeringsformen och § 70 riksdagsordningen hafve vi förordnat sex för kunskaper och lärdom kända män att jämte Riksdagens justitieombudsman utöfva vård öfver tryckfriheten.

Till yttermera visso, att vi allt detta, som här förut skrifvet står, sålunda beslutit, vidtagit och beviljat, hafve vi, svenska folkets valda ombud, velat med våra namns underskrifvande sådant styrka och bekräfta, hvilket skedde i Stockholm den tjugusjätte dagen i maj månad året efter Kristi börd det nittonhundrade och på det nionde.

Första Kammaren:

C H R. L U N D E B E R G

Talman.

Gottfrid Billing.
v. Talman. Älfsborgs län.

Gust. Tamm
Stockholms stad.

Ivar Afzelius
Stockholms stad.

Sixten von Friesen
Stockholms stad.

Emil Kinander
Stockholms stad.

E. Fränckel
Stockholms stad.

Stockholms stad.

K. A. Wallenberg
Stockholms stad.

R. Törnebladh
Stockholms stad.

Oscar Almgren
Stockholms stad.

C. J. Beck-Friis
Stockholms län.

Wilhelm Odelberg
Stockholms län.

G. F. Östberg
Stockholms län.

Aug. Pettersson
Stockholms län.

G. Lagerbjelke
Stockholms län.

O. M. Strömberg
Uppsala län.

Fr. Ridderbjelke
Uppsala län.

H. Wachtmeister
Uppsala län.

J. F. Nyström
Uppsala län.

Fredrik von Rosen
Södermanlands län.

F. Cl:son Wachtmeister
Södermanlands län.

Edv. Bohnstedt
Södermanlands län.

Albert Sjöholm
Södermanlands län.

Ernst Lindblad
Södermanlands län.

G. Andersson Östergötlands län.	Johan Beck-Friis Östergötlands län.	Philip Klingspor Östergötlands län.
L. Douglas Östergötlands län.	Julius Juhlin Östergötlands län.	Herman Fleming Östergötlands län.
Gunnar Ekelund Östergötlands län.	Carl Swartz Norrköpings stad.	H. v. Mentzer Jönköpings län.
C. Wennberg Jönköpings län.	K. J. Ekman Jönköpings län.	Fredr. Pettersson Jönköpings län.
K. J. Gustafsson Jönköpings län.	C. E. B. Spånberg Jönköpings län.	Ch. E. von Oelreich Kronobergs län.
Kronobergs län.	Aaby Ericsson Kronobergs län.	Carl von Baumgarten Kronobergs län.
K. H. Bergendahl Kronobergs län.	Theodor Odelberg Kalmar län, norra delen.	C. Cedercrantz Kalmar län, norra delen.
Kalmar län, norra delen.	J. M. Ekströmer Kalmar län, södra delen.	Carl B. Hasselrot Kalmar län, södra delen.
Ossian Berger Kalmar län, södra delen.	C. G. Hult Kalmar län, södra delen.	Gottlands län.
Th. af Ekenstam Gottlands län.	Hans Wachtmeister Blekinge län.	A. Wachtmeister Blekinge län.
Karl Hildebrand Blekinge län.	H. Wrangel Blekinge län.	Louis De Geer Kristianstads län.
Louis Ljungberg Kristianstads län.	J. Gyllenstierna Kristianstads län.	T. Troedsson Kristianstads län.
Joh. Nilsson Kristianstads län.	Ernst Håkanson Kristianstads län.	Malmöhus län.
P. O. Liedberg Malmöhus län.	Nils Trolle Malmöhus län.	P. Sörensson Malmöhus län.
Hj. Lindgren Malmöhus län.	H. Cavalli Malmöhus län.	Olof Tonning Malmöhus län.

Oscar Trapp Malmöhus län.	P. Paulson Malmöhus län.	K. v. Geijer Malmöhus län.
Wald. Ewerlöf Malmö stad.	J. H. Dieden Malmö stad.	A. v. Möller Hallands län.
Carl H. Björck Hallands län.	Ludvig Danström. Hallands län.	A. Asker Hallands län.
Carl Nyström Göteborgs och Bohus län.	Alexis Hammarström Göteborgs och Bohus län.	P. Fahlbeck Göteborgs och Bohus län.
Gust. Lagerbring Göteborgs och Bohus län.	Eric Hallin Göteborgs och Bohus län.	L. Åkerhielm Göteborgs och Bohus län.
Erik Wijk Göteborgs stad.	Sigfrid Wieselgren Göteborgs stad.	Gustaf Boman Göteborgs stad.
Aug. Wijkander Göteborgs stad.	L. Grundberg Älfsborgs län.	Alfred Sandwall Älfsborgs län.
A. E. Håkanson Älfsborgs län.	Volrath Berg Älfsborgs län.	Ax. Hedenlund Älfsborgs län.
Aug. Bellinder Älfsborgs län.	O. Silfverschiöld Älfsborgs län.	Skaraborgs län.
C. A. Sjöcrona Skaraborgs län.	Skaraborgs län.	Knut Åkerberg Skaraborgs län.
Gust. Barthelson Skaraborgs län.	J. G. Samuelson Skaraborgs län.	Ernst Hedenstierna Skaraborgs län.
H. Falkenberg Värmlands län.	Teofron Säve Värmlands län.	Rich. Åkerman Värmlands län.
J. Fr. Wester Värmlands län.	Gottfr. Olsén Värmlands län.	Alb. Bergström Värmlands län.
Knut Larsson Värmlands län.	J. Gripenstedt Örebro län.	Herman Behm Örebro län.
K. Bohnstedt Örebro län.	P. M. Carlberg Örebro län.	Fr. Bäckström Örebro län.

L. Larsson Örebro län.	G. Benedicks Västmanlands län.	Gust. Er. Lewenhaupt Västmanlands län.
Sam. Clason Västmanlands län.	Alexander Hamilton Västmanlands län.	Gustaf Ros Kopparbergs län.
Hugo Blomberg Kopparbergs län.	E. L. Petersson Kopparbergs län.	O. Herdin Kopparbergs län.
Ernst Trygger Kopparbergs län.	L. E. Gezelius Kopparbergs län.	Olof Jonsson Gäffleborgs län.
Gäffleborgs län.	Tord Magnuson Gäffleborgs län.	Gäffleborgs län.
Johan Östberg Gäffleborgs län.	Gäffle stad.	C. D. Uppström Västernorrlands län.
E. Hägglund Västernorrlands län.	E. A. Enhörning Västernorrlands län.	Alb. Anderson Västernorrlands län.
G. Rudebeck Västernorrlands län.	Hugo Fahlén Västernorrlands län.	Gustaf Knaust Västernorrland län.
Olof Björklund Jämtlands län.	I. von Stapelmohr Jämtlands län.	Carl G. Skytte Jämtlands län.
Edvard Kinberg Västerbottens län.	Herman Rogberg Västerbottens län.	H. Juhlin Dannfelt Västerbottens län.
A. Åström Västerbottens län.	Lars Berg Norrbottens län.	Emil Berggren Norrbottens län.
Carl Taube Norrbottens län.	Nils W:d Bosæus Norrbottens län.	

Andra Kammaren:**A X E L S W A R T L I N G**

Talman.

Karl Staaff v. Talman. Stockholms stad.	Curt Wallis Stockholms stad.	Stockholms stad.
Fridtjuv Berg Stockholms stad.	J. Byström Stockholms stad.	Hjalmar Branting Stockholms stad.
Stockholms stad.	Sven Palme Stockholms stad.	Ernst Blomberg Stockholms stad.
Herm. Lindqvist Stockholms stad.	Knut Kjellberg Stockholms stad.	Charles Lindley Stockholms stad.
Th. Fürst Stockholms stad.	Knut A. Tengdahl Stockholms stad.	Stockholms stad.
Ernst Söderberg Stockholms stad.	Gustaf Kobb Stockholms stad.	Hj. Rissén Stockholms stad.
Sven Persson Stockholms stad.	Stockholms stad.	E. Palmstierna Stockholms stad.
Carl Sandquist Stockholms län. Norra Roslags domsaga.	E. Åkerlund Stockholms län. Mellersta Roslags domsaga.	Joh. Åberg. Stockholms län. Färentuna och Sollentuna härad.
Ernst Beckman Stockholms län. Danderyds, Åkers och Värmdö skeppslag.	W. Lundin Stockholms läns västra domsaga.	J. A. Wallin Stockholms län. Svartlösa härad.
Hans von Horn Stockholms län. Sotholms och Ökneby härad.	Jakob Pettersson Södertälje.	Rikard Hagberg Vaxholm, Norrtälje, Östhammar, Öregrund och Sigtuna.
J. E. Cervin Uppsala län. Norunda och Olands härad.	K. A. Os. Borg Uppsala län. Örbyhus härad.	O. Alfr. Berg Uppsala län. Mellersta domsagan.
L. P. Mallmin Uppsala län. Södra domsagan.	Nils Edén Uppsala.	Köping, Nora, Lindesberg och En- köping.

J. M. Juhlin
Södermanlands län. Jönåkers härad.

Carl Gripenstedt
Södermanlands län. Rönö, Hölebo
och Daga härad.

Carl Carlson Bonde
Södermanlands län. Oppunda härad.

Oscar Forssling
Södermanlands län. Villåttinge
härad.

Gustaf Gustafsson
Södermanlands län. Väster- och
Öster-Rekarnes härad.

Knut Almqvist
Södermanlands län. Åkers och
Selebo härad.

C. E. Svensson
Nyköping, Torshälla, Strängnäs,
Mariefred och Trosa.

E. C. Kropp.
Eskilstuna.

C. E. Johansson
Östergötlands län. Kinda och
Ydre domsaga.

Wilh. Andersson
Östergötlands län. Björkekinda,
Östkinda, Lösings, Bråbo och
Memmings domsaga.

David Pettersson
Östergötlands län. Lysings och
Göstrings domsaga.

Israel Lagerfelt
Östergötlands län. Åkerbo, Banke-
kinda och Hanekinds domsaga.

Carl Gustafsson
Östergötlands län. Vifolka, Val-
kebo och Gullbergs domsaga.

Axel Ekman
Östergötlands län. Finspånge läns
härad domsaga.

Joseph Hermelin
Östergötlands län. Aska, Dals
och Bobergs domsaga.

Edv. Andersson
Östergötlands län. Hammarkinda
och Skärkinds domsaga.

Olof Hellström
Linköping.

T. Zetterstrand
Norrköping.

Conrad Vahlquist
[Grenna, Söderköping, Vadstena, Ske-
ninge, Motala och Askersund.

Carl F. Sjöberg
Jönköpings län. Västra härad
domsaga.

C. A. Danielsson
Jönköpings län. Östra härad
domsaga.

J. W. Bengtsson
Jönköpings län. Östbo härad.

Jönköpings län. Västbo härad.

E. Räf
Jönköpings län. Tveta härad.

Carl Johansson
Jönköpings län. Vista och Mo
härad.

J. A. Jonsson
Jönköpings län. Norra och Södra
Vedbo domsaga.

Robert Johansson
Jönköping.

Joh. G. Svensson
Kronobergs län. Uppvidinge härad.

J. August Sjö
Kronobergs län. Konga härad.

C. F. Petersson
Kronobergs län. Mellersta Värends
domsaga.

P. M. Olsson
Kronobergs län. Västra Värends
domsaga.

E. O. Magnusson
Kronobergs län. Sunnerbo domsaga.

Alfr. Fornander
Växjö och Eksjö.

Sig. A. Carlsson
Kalmar län. Norra Tjåts härad.

Edv. Fleetwood
Kalmar län. Södra Tjåts härad.

Erik Andersson
Kalmar län. Aspelds och Hand-
börds domsaga.

Chr. Meurling

Kalmar län. Sevede och Tunaläns domsaga.

P. O. Lundell

Kalmar län. Norra Möre och Stranda domsaga.

Wilh. Andersson

Kalmar län. Södra Möre domsagas västra valkrets.

Klas Malmberg

Kalmar län. Södra Möre domsagas östra valkrets.

Adolf Johansson

Kalmar län. Ölands domsaga.

John Jeansson

Kalmar.

Axel Rune

Västervik.

B. Lindgren

Oskarshamn, Vimmerby och Borgholm.

M. E. Svallingsson

Gottlands län. Södra domsagan.

K. L. J. Larsson

Gottlands län. Norra domsagan.

K. H. Gez. von Schéele

Visby.

John Jönsson

Blekinge län. Listers härads domsaga.

B. Santesson

Blekinge län. Bräkne härads domsaga.

Aug. Larsson

Blekinge län. Östra härads domsaga.

Axel E. Lindvall

Blekinge län. Medelstads härads domsaga.

Ulrik Leander

Karlskrona.

Frithiof Söderbergh

Ronneby, Karlshamn och Sölvesborg.

Esbjörn Persson

Kristianstads län. Ingelstads och Järrestads domsaga.

Nils Larsson

Kristianstads län. Villands härad.

John Erlansson

Kristianstads län. Östra Göinge härad.

R. G. Hamilton.

Kristianstads län. Gärds och Albo domsaga.

Per N:son Bosson

Kristianstads län. Västra Göinge domsaga.

P. Nilsson

Kristianstads län. Norra Åsbo domsaga.

N. Åkesson

Kristianstads län. Södra Åsbo och Bjäre domsaga.

Bror Petrén

Kristianstad.

N. Edv. Lindberg

Malmöhus län. Oxie härad.

Jöns Pålsson

Malmöhus län. Skytts härad.

Nils Nilsson

Malmöhus län. Färs domsaga.

Nils Jönsson

Malmöhus län. Frosta domsaga.

Jöns Jönsson

Malmöhus län. Harjagers och Rönnebergs härad.

J. P. Jespersion

Malmöhus län. Önsjö härad.

Olof Olsson

Malmöhus län. Luggude domsagas norra valkrets.

L. Gust. Broomé

Malmöhus län. Luggude domsagas södra valkrets.

Sven Linders

Malmöhus län. Bara härad.

Johan Jönsson

Malmöhus län. Torna härad.

Hans Andersson

Malmöhus län. Vemmenhøgs, Ljunits och Herrestads domsaga.

Nils Persson
Malmö.

A. Thylander
Malmö.

Varner Rydén
Malmö.

Aug. Nilsson
Malmö.

Johan C. W. Thyren
Lund.

A. J. Christierson
Hälsingborg.

O. H. Waldén.
Landskrona.

F. W. Thorsson
Ystad.

Janne Tynell
Trelleborg, Skanör med Falsterbo,
Simrishamn och Angelholm.

J. Bengtsson
Hallands län. Halmstads och
Tönnersjö härad.

Aug. Ifvarsson
Hallands län. Höks härad.

A. Henrikson
Hallands län. Faurås och Årstads
härad.

Anders Olsson
Hallands län. Himle härad.

A. C. Gunnarsson
Hallands läns norra domsaga.

Fr. E. Ahlfvengren
Halmstad.

Alfr. Lundgren
Laholm, Falkenberg, Varberg och
Kungsbacka.

J. James Gibson
Göteborgs och Bohus län. Säfvedals
härad.

Göteborgs och Bohus län. Askims,
Västra och Östra Hisings härad.

Cornelius Olsson
Göteborgs och Bohus län. Inlands
domsaga.

Carl L. Olausson
Göteborgs och Bohus län. Orusts
och Tjörns domsaga.

J. G:son Crafoord
Göteborgs och Bohus län. Norr-
vikens domsaga.

Oscar N. Olsson
Göteborgs och Bohus län. Lane
och Stångenas härad.

C. Wallentin
Göteborgs och Bohus län. Tunge,
Sotenäs och Sörbygdens härad.

Johan E. Ekman
Göteborg.

Göteborg.

Dan. Broström
Göteborg.

Hjalmar Wijk
Göteborg.

K. Joh. Larsson
Göteborg.

Oskar Berg
Göteborg.

Erik Röing
Göteborg.

Göteborg.

A. C. Lindblad
Göteborg.

Sixten Neiglick
Uddevalla och Strömstad.

Hjalmar Hallin
Älfsborgs län. Marks härad.

Gustaf Odqvist
Älfsborgs län. Vedens och Bolle-
bygds härad.

Gustaf Strömberg
Älfsborgs län. Flundre, Väne och
Bjärke domsaga.

Oskar Nylander
Älfsborgs län. Kind och Redvägs
domsaga.

Herm. Carlson
Älfsborgs län. Vätle, Ale och
Kullings domsaga.

O. H. Syvesson
Älfsborgs län. Ås och Gäsene
domsaga.

B. Dahlgren
Älfsborgs län. Nordals, Sundals
och Valbo domsaga.

J. M. Johansson
Älfsborgs län. Tössbo och Vedbo
domsaga.

Gottfr. Thavenius
Vänersborg, Alingsås och Ulrice-
hamn.

Axel Vennersten
Borås.

A. Åkerman.
Strömstad, Lysekil, Märstrand, Kung-
älf och Amål.

A. Magnusson
Skarborgs län. Åse, Viste, Barne
och Laske domsaga.

Gust. Månsson
Skarborgs län. Kinnefjärdings,
Kiune och Källands domsaga.

S. J. Larsson
Skarborgs län. Skånings, Vilske
och Valle domsaga.

L. J. Jansson
Skarborgs län. Gudhems och
Kåkinda domsaga.

Carl Persson
Skarborgs län. Vartofta och
Frökinds domsaga.

Skarborgs län. Norra Vadsbo
domsaga.

A. Johanson
Skarborgs län. Södra Vadsbo
domsaga.

Oscar Bogren
Mariestad, Sköfde och Falköping.

G. Kronlund
Lidköping, Skara och Hjo.

Carl Jansson
Värmlands län. Östersysslets
domsaga.

N. A:son Berg
Värmlands län. Mellansyslets
domsaga.

J. P. Igel.
Värmlands län. Södersysslets
domsaga.

Fr. Canell
Värmlands län. Nordmarks domsaga.

C. J. Berggren
Värmlands län. Fryksdals
domsaga.

P. Anderson
Värmlands län. Jösse domsaga.

G. Jansson
Värmlands län. Älfdals och
Nyeds domsaga.

Axel Schotte
Karlstad.

Karl Otto
Kristinehamn och Filipstad.

O. G. Erikson
Örebro län. Grimstens, Hardemo
och Edsbergs härad.

Ivan Svensson
Örebro län. Knmla och Sundbo
härad.

A. P. Gustafsson
Örebro län. Glanshammars och
Örebro härad.

Folke Andersson
Örebro län. Askers och Sköllersta
härad.

Lars Eriksson
Örebro län. Lindes domsaga.

J. G. Forsberg
Örebro län. Nora domsaga.

E. A. Nilson
Örebro.

Johan Forssell
Västmanlands södra domsaga.

Adolf Janson
Västmanlands västra domsaga.

G. A. Rundgren
Västmanlands norra domsaga.

Joh. Andersson
Västmanlands östra domsaga.

Västerås.

E. L. Camitz
Sala och Arboga.

D. Persson i Tällberg
Kopparbergs län. Leksands tingslag.

Ollas A. Ericsson
Kopparbergs län. Gagnefs och
Rättviks tingslag.

Sned's Lars Olsson
Kopparbergs län. Ofvansiljans domsaga.

B. P. Ersson

Kopparbergs län. Hedemora
domsaga.

Bernh. Eriksson

Kopparbergs län. Västerbergslags
domsaga.

E. A. Leksell

Gäflborgs län. Gästriklands östra
tingslag.

Johan Ericsson

Gäflborgs län. Västra Hälsing-
lands domsaga.

Gustaf Sandström

Gäfle.

C. G. Thor

Västernorrlands län. Medelpads
västra domsaga.

J. Lindgren

Västernorrlands län. Ångerman-
lands södra domsaga.

Z. Åslund

Västernorrlands län. Nätra och
Nordingrå domsaga.

J. Hellgren

Sundsvall.

Jämtlands östra domsaga.

Ad. Wiklund

Västerbottens län. Nordmalings och
Bjurholms samt Degerfors tingslag.

P. Zimdahl

Västerbottens län. Skellefteå tings-
lag.

A. Hansson i Solberga

Kopparbergs län. Falu domsagas
södra tingslag.

Joh. Ström

Kopparbergs län. Näs och Malnngs
domsaga.

Ol. Olsson i See

Gäflborgs län. Gästriklands västra
tingslag.

Jonas Jonsson

Gäflborgs län. Bollnäs domsagas.

Gäfle.

S. H. Kvarnzelius

Västernorrlands län. Sköns
tingslag.

Sixten J. Mogren

Västernorrlands län. Ångerman-
lands mellersta domsaga.

C. J. Öberg

Västernorrlands län. Själevads
och Arnäs domsaga.

Karl Karlsson, Mo

Jämtlands norra domsaga.

Ing. Bergman

Jämtlands län. Härjedalens
domsaga.

J. Rehn

Västerbottens län. Umeå tingslag.

F. O. Mörtsell

Västerbottens län. Norsjö och Malå
tingslag.

Sam. Söderberg

Kopparbergs län. Falu domsagas
norra tingslag.

Th. af Callerholm

Falun, Hedemora och Säter.

P. Olsson i Fläsbro

Gäflborgs län. Norra Hälsinglands
domsaga.

M. Sundström

Gäflborgs län. Sydöstra Hälsing-
lands domsaga.

Bernt Wilson

Söderhamn.

Rob. Karlsson

Västernorrlands län. Njurunda,
Indals och Ljunstorps tingslag.

P. E. Hedström

Västernorrlands län. Ångerman-
lands västra domsaga.

A. J. Hagström

Härnösand och Örnsköldsvik.

Johan Olofsson

Jämtlands västra domsaga.

Johan Widén

Hudiksvall och Östersund.

E. F. Hellberg

Västerbottens västra domsaga.

Olof Jonsson.

Västerbottens mellersta domsaga.

Albin Ahlstrand
Umeå, Skellefteå och Piteå.

F. A. Bäckström
Norrbottens län. Piteå domsaga.

Linus Lundström
Norrbottens län. Luleå domsaga.

C. Riström.
Norrbottens län. Kalix domsaga.

M. Ström
Norrbottens län. Torneå domsaga.

L. J. Carlsson
Norrbottens län. Gällivare domsaga.

Fr. Berglund
Luleå och Haparanda.

INNEHÅLL.

	Sid.		Sid.
Ingressen	1	§ 14. Angående anvisande af medel för utläggning af ytterligare ett järnvägsspår mellan Tomtebodas och Järfva järnvägsstationer	27
§ 1. Angående af Riksdagen beslutade ändringar i rikets grundlag	1	§ 15. Angående anvisande af medel för inköp af områden, erforderliga för blifvande dubbelanordningar å vissa järnvägslinjer	27
§ 2. Med anledning af Kungl. Maj:ts proposition med förslag till ändrad lydelse af § 60 regeringsformen	22	§ 16. Angående anvisande af ytterligare medel till anläggning af en reparationsverkstad vid Notviken	27
§ 3. Angående statsregleringen	23	§ 17. Angående anvisande af medel till utvidgning af inseglingrännan till Trelleborgs hamn	27
§ 4. Angående dispositionen af besparingarna å hufvudtitlarna	25	§ 18. Angående anvisande af medel för anläggning af en ny farled mellan Vänersborg och Göteborg	28
§ 5. Angående beräkningen af riksgäldskontorets utgifter och inkomster	25	§ 19. Angående anvisande af medel till anläggningar, afsedda att distribuera elektrisk energi från statens kraftstationer vid Trollhättan	28
§ 6. Angående beredande af lånemedel för fortsatt utveckling af statens telefonväsende	25	§ 20. Angående anvisande af medel till inköp af fastigheter vid Trothättan	28
§ 7. Angående jordförmedlingsfonden	26	§ 21. Angående uppförande af nya byggnader och anskaffande af nya inventarier för allmänna barnbördshuset i Stockholm	29
§ 8. Angående öfverlämnande af medel till den s. k. norrländska nyodlingsfonden	26	§ 22. Angående utbetalning af anslag till riksdags- och revisionskostnader	29
§ 9. Angående anslag till anskaffande af ny rörlig materiel vid statens redan trafikerade järnvägar	26	§ 23. Angående kreditivsummorna	29
§ 10. Angående anslag till fullbordande af statsbanan från Morjärv till Lappträsk m. m.	26	§ 24. I afseende å statsregleringen och rörande de med statsverket gemenskap ägande ämnen	29
§ 11. Angående anslag till fortsättning af statsbanan från Bastuträsk och vidare till Kallholmsfjärden	26		
§ 12. Angående anslag till fortsättning af statsbanan från Östersund till Ströms vattendal m. m.	27		
§ 13. Angående anslag till fortsättning af statsbanan från Järna öfver Vagnhärad och Nyköping till Norrköping	27		

	Sid.		Sid.
§ 25. Angående förslag till lag om reglering af prästerskapets aflöning m. m.	39	§ 40. Angående ändrad lydelse af vissa §§ i förordningen angående beviljning af fast egendom samt af inkomst den 13 september 1907 samt i förordningen angående en inkomstskatt att upptagas i riksstaten för år 1910	43
§ 26. Angående förslag till eklestastik boställsordning	39	§ 41. Angående beviljning af fast egendom samt af inkomst	44
§ 27. Rörande förslag till lag angående tillsättning af prästerliga tjänster	39	§ 42. Angående en extra inkomstskatt att upptagas i riksstaten för år 1910	44
§ 28. Angående statsunderstöd till kommunala och enskilda läroanstalter	40	§ 43. Angående stämpel å bevis om tillstånd att köra med automobil å allmän väg eller gata m. m.	44
§ 29. Angående förslag om rätt för Kungl. Maj:t att i visst fall förordna om omedelbar tillämpning af ifrågasatt förhöjd tull eller tillverkningskatt	41	§ 44. Angående vissa bestämmelser rörande gränstrafiken mellan Sverige och Norge	45
§ 30. Rörande förordning angående tullverkets och varuomottagares ömsesidiga rättigheter och skyldigheter i de fall, då tullafgift för inkommen vara oriktigt uppdebiterats m. m.	41	§ 45. Angående förslag till förordning angående ändrad lydelse af vissa §§ i förordningen den 6 augusti 1894 angående mantalsskrifning m. m.	45
§ 31. Angående tullen å vin	41	§ 46. Angående bankovinsten	45
§ 32. Angående höjning af tullsatserna å malt- drycker	41	§ 47. Angående nytt reglemente för riksbankens styrelse och förvaltning	45
§ 33. Angående borttagande af tullen å jord- nötter	41	§ 48. Angående ändring i instruktionen för Riksdagens revisorer vid riksbankens afdelningskontor i orterna	45
§ 34. Angående afgifterna för inrikes postanvisning och postförskott å högre belopp än 500 kronor	42	§ 49. Rörande lag angående ändrad lydelse af § 70 i förordningen om kommunalstyrelse på landet den 21 mars 1862	46
§ 35. Angående bestämmande af vissa afgifter i sammanhang med anordnande af inrikes inkassering rörelse genom postverket m. m.	42	§ 50. Angående ändrad lydelse af § 8 i lagen om förvärfvande och förlust af medborgarrätt den 1 oktober 1894	46
§ 36. Angående ändrad lydelse af 1, 3, 8 och 52 §§ i förordningen den 18 september 1908 angående stämpelafgiften	42	§ 51. Angående rätt att förändra fideikommiss i fast egendom till penningfideikommiss	46
§ 37. Angående ändrad lydelse af 1 § i förordningen den 6 november 1908 angående en särskild stämpelafgift vid köp och byte af fondpapper	42	§ 52. Rörande förslag till lag angående Kungl. Maj:ts högsta domstols tjänstgöring på afdelningar, m. m.	46
§ 38. Angående ändringar i gällande brännvinsförsäljningsförordning	43	§ 53. Angående förslag till lag om ändrad lydelse af 6, 7 och 8 §§ i lagen den 18 april 1884 angående tillsyn å förmyndares förvaltning af omyndigs egendom samt till	
§ 39. Angående ändrad lydelse af vissa §§ i förordningen den 7 augusti 1907 angående tillverkning och beskattning af malt- drycker m. m.	43		

	Sid.		Sid.
		lag om ändrad lydelse af 125 och 127 §§ konkurslagen	47
§ 54.		Angående förslag till lag om arrende af viss jord å landet inom Norrland och Dalarne m. m.	47
§ 55.		Angående lag om ändrad lydelse af 13 § skiftesstadgan	47
§ 56.		Angående förslag till lag, innefattande vissa bestämmelser angående laga skiften i Juc- kasjärvi och Karesuando socknar af Norr- bottens län	47
§ 57.		Angående förslag till lag om inskränkning i rätten att erhålla ägostyckning	47
§ 58.		Angående förslag till lag om ändrad ly- delse af 59 § i lagen angående väghåll- ningsbesvärets utgörande på landet den 23 oktober 1891	47
§ 59.		Angående begränsning af rösträtten å väg- stämma	48
§ 60.		Angående förslag till lag om ändrad ly- delse af 33, 35 och 37 §§ i förordningen den 16 juni 1875 angående inteckning i fast egendom, m. m.	48
§ 61.		Rörande lag angående ändrad lydelse af 10, 11, 12 och 13 §§ i lagen om handräckning åt utländsk domstol den 6 mars 1899 samt lag angående ändrad lydelse af 2 och 3 §§ i lagen om verkställighet i visst fall af utländsk domstols beslut den 6 mars 1899	48
§ 62.		Angående lag om konsularjurisdiktion.	49
§ 63.		Angående förslag till ändrad lydelse af 4 kap. 10 § strafflagen	49
§ 64.		Angående ändring af 5 kap. 3 § straff- lagen	49
§ 65.		Angående ändrad lydelse af 25 kap. 15 och 22 §§ strafflagen	49
§ 66.		Angående förslag om ändrad lydelse af 77 § i strafflagen för krigsmakten den 7 oktober 1881	49
§ 67.		Angående villkorlig doms användande utan inskränkning beträffande fylleri eller där- med sammanhängande förseelser	49
§ 68.		Angående lag rörande verkställighet i vissa fall af straff, ådömdt genom icke laga kraft ägande utslag	50
§ 69.		Angående borttagande ur strafflagstiftnin- gen af påföljden förlust af medborgerligt förtroende	50
§ 70.		Rörande förslag angående afskaffande af edgång	50
§ 71.		Angående ändring i 12 kap. 3 § kyrkolagen	50
§ 72.		Rörande utredning angående vidgad rätt för medlem af svenska kyrkan att därur utträda m. m.	50
§ 73.		Rörande lag angående byggnad och under- håll af kyrka med hvad därtill hörer, så ock af särskild sockenstufva, samt lag an- gående skyldighet att deltaga i kostnaden för byggnad och underhåll af prästgård	50
§ 74.		Rörande lag angående skyldighet att del- taga i kostnaden för byggnad och under- håll af tingshus och häradsfängelse	51
§ 75.		Angående förslag till lag angående folk- skoleväsendet i vissa städer, lag om änd- rad lydelse af 1 § i kungl. förordningen om kyrkostämma samt kyrkoråd och skol- råd den 21 mars 1862 och lag om ändrad lydelse af 2 och 28 §§ i lagen angående uppfostran åt vanartade och i sedligt af- seende försummade barn den 13 juni 1902	51
§ 76.		Angående tillägg till 7 § i förordningen angående handelsböcker och handelsräk- ningar den 4 maj 1855	51
§ 77.		Angående åtgärder för kontroll å handeln med beredda kraftfodermedel	51
§ 78.		Angående åvägabringande af lagbestäm- melser för betryggande af skogens åter- växt å område, hvarest afverkningsrätt upplåtits åt utlänning	51

	Sid.		Sid.
§ 79. Angående förslag till lag om gemensamhetsfiske samt till lag om ändrad lydelse af 10, 13 och 14 §§ i lagen om rätt till fiske den 27 juni 1896	52	§ 91. Angående beredande genom det allmännas försorg af rättshjälp i vissa fall åt genom olycksfall i arbete skadade arbetare eller deras efterlevande	54
§ 80. Rörande förslag till lag angående förbud mot kvinnors användande till arbete nattetid i vissa industriella företag	52	§ 92. Angående förslag till lag om ändrad lydelse af 1, 3, 8, 10, 17, 22, 44 och 65 §§ grufvestadgan, m. m.	54
§ 81. Angående lag om förbud mot viss försäljning af tobak	52	§ 93. Angående förslag till lag om skogsaccis, m. m.	55
§ 82. Rörande förslag till lag angående naturminnesmärkens fredande, m. m.	52	§ 94. Angående förslag till lagbestämmelser i syfte att för vissa personer försvåra åtkomsten af starka drycker m. m.	55
§ 83. Angående förslag till lag om förbud mot handels idkande å söckendag utöfver viss tid	52	§ 95. Rörande förordningar angående konungariket Sveriges stadshypotekskassa m. m.	55
§ 84. Angående förslag till lag angående husbehovsskogar, m. m.	52	§ 96. Rörande lag angående emissionsbanker, m. m.	56
§ 85. Angående lag om ändrad lydelse af 25 § i förordningen angående patent den 16 maj 1884	53	§ 97. Angående åtskilliga på grund af § 89 regeringsformen väckta frågor	56
§ 86. Angående ändrad lydelse af 9 § i lagen angående köttbesiktning och slakthus den 22 december 1897	53	§ 98. Angående verkställd omröstning öfver högsta domstolens ledamöter	57
§ 87. Angående förslag till lag om ändrad lydelse af § 16 i värnpliktslagen den 14 juni 1901	53	§ 99. Angående val af Riksdagens justitieombudsman och hans efterträdare	57
§ 88. Angående gjord framställning om anslag till en processkommission	53	§ 100. Angående ansvarsfrihet för fullmäktige i riksbanken	57
§ 89. Angående ändring af 1 § i lagen angående förordnande af rättegångsbiträde åt häktad den 14 september 1906	53	§ 101. Angående ansvarsfrihet för fullmäktige i riksgäldskontoret	57
§ 90. Angående förslag till förordning om ersättning i anledning af kroppsskada, ådragen under militärtjänstgöring, m. m.	53	§ 102. Angående val af två fullmäktige i riksbanken och två fullmäktige i riksgäldskontoret samt suppleanter för Riksdagens samtliga fullmäktige i nämnda verk	57
		§ 103. Angående val af tryckfrihetskommitté	58
		Slutmeningen	58